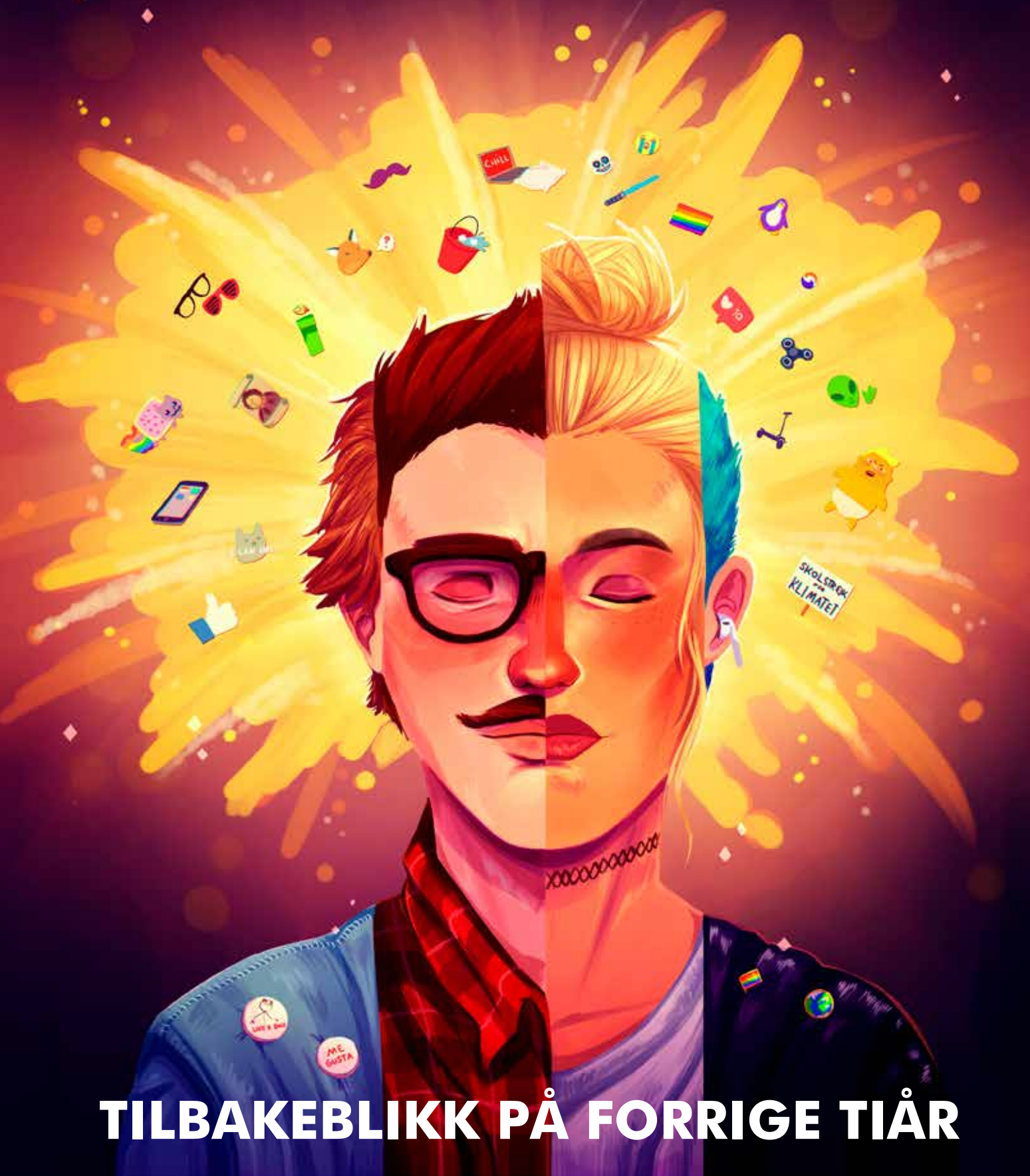

Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR.01 106. ÅRGANG 14.01.20 - 04.02.20

TILBAKEBLIKK PÅ FORRIGE TIÅR

21-22 AUGUST

2020

EMILIE NICOLAS

WOLFMOTHER

GABRIELLE

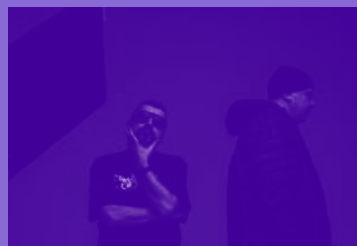
SKAAR

SUGARFOOT

CEZINANDO

TUNGT VANN

DONNY BENÉT

JOSHUA RAY WALKER

THE NEVILLE STAPLE BAND

HONNINGBARN

PSTEREO

MARINEN – TRONDHEIM

STUDENTPASS I SALG
PÅ PSTEREO.NO

ITJ BRUK
STIPEND PÅ SJIT.
SLENG DEM
HIT.

7

FOR FRISK FOR
KOMMUNEN?

I forrige Under Dusken kunne vi lese om “Anna” som var for syk til å få hjelp fra Sit. Men hva gjør man om man i tillegg er for frisk til å få hjelp av kommunen?

18

TEMP PÅ TEKNOLOGI

Det siste tiåret har resultert i myenytteknologiforskning. Noen nyskapninger, som maskinlæring, påvirker hverdagen til folk flest, mens andre, som oppdagelsen av Higgsbosenpartikkelen, gjør ikke det. Men det er ikke mindre banebrytende av den grunn.

32

STUDENTER MED HUND

Det er kanskje lettversjonen av å ha en baby, men hvor lett er det egentlig å ha hund samtidig som man studerer?

38

PORTRETT: ANNE BORG

NTNUs nye rektor beskrives som en ildsjel, med et hjerte som banker for universitetet, jazz og skiturer. Men først og fremst universitetet.

58

TIÅRETS ALBUM:

2010-tallet er bak oss og musikkredaksjonen har kåret tiårets ti beste norske album.

LES MER PÅ UNDERDUSKEN.NO

REDAKTØR UNDER DUSKEN
Elise Marstein – Tlf: 417 91 949
avisredaktor@studentmediene.no

NESTLEDERE UNDER DUSKEN
Idunn Sørensen – Tlf: 936 47 749
avisredaktor@studentmediene.no

Marte Sæther Ottesen – Tlf: 942 59 516
nettredaktor@studentmediene.no

ANSVARLIG REDAKTØR
STUDENTMEDIENE I
TRONDHEIM AS
Peter André Hegg – Tlf: 950 35 040
ansvarligredaktor@studentmediene.no

REDAKSJONSSJEF
Andreas Haugland
redaksjonssjef@studentmediene.no

DAGLIG LEDER
Hans Hytten – Tlf: 416 79 292
dagligleder@studentmediene.no

SALGSSJEF
Sindre Sæthem
salgssjef@studentmediene.no

NYHETSREDAKTØR
Margret Meek
nyhetsredaktor@studentmediene.no

DEBATTREDAKTØR
Oda Haugland
debattredaktor@studentmediene.no

REPORTASJEREDAKTØR
Marthe Bjerva
reportasjeredaktor@studentmediene.no

KULTURREDAKTØR
Tomine Barstad Solvang
kulturredaktor@studentmediene.no

FORSKNING- OG
FORBRUKERREDAKTØR
Vilde Aurora Halle Tvedten
foforedaktor@studentmediene.no

SPORTSREDAKTØR
Emil Sørheim
sportsredaktor@studentmediene.no

MUSIKKREDAKTØR
Maren Høgevoid Busterud
musikkredaktor@studentmediene.no

FOTOREDAKTØR
Torstein Olav Eriksen
fotoredaktor@studentmediene.no

GRAFISK ANSVARLIG
Ingvild Lyngnes
grafisksjef@studentmediene.no

ILLUSTRASJONSSJEF
Astrid Behler
illustrasjonssjef@studentmediene.no

DESK
Erlend Gylver (sjef), Håkon Pedersen,
Benedikt Erikstad Javorovic, Linn Danielsen
Ejemo, Mathias Kristiansen, Anders Brun,
Runar Johnsen, Jenny Westrum-Rein,
Tomaris Semet, Sigrid Solheim

GRAFIKERE
Anna Orvik Wilberg, Mathilde Hals Karlsen,
Tannja Hasjviik Haugen, Vilde Jacobsen

KORREKTURSJEF
Anders Brun

FORSIDE
Astrid Behler

Gjør din penis til din renis.

TIPS OSS!

tips@studentmediene.no

ANNONSERE?
salgssjef@studentmediene.no

Under Dusken er et uavhengig organ for studenter i Trondheim, utgitt av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir distribuert gratis i Trondheim, og kommer ut seks ganger i semesteret. Under Dusken arbeider etter god presseskikk i henhold til Vær Varsom-plakaten. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Miljøtrykksak fra
Trykkpartner AS.

Lisensnr. 241823
Sertifikat nr. 1638

- SØK -

SAMFUNDET

AKADEMISK RADIOKLUBB

Radiot

DIVERSEGGJENGEN

Elektriker

Handy(wo)man

FOTOGJENGEN

Webutvikler

KAFÉ- OG SERVERINGSGJENGEN

Bartender

Spritbartender

Barista

Barservitør

Kokk

Arrangementsbartender

MARKEDSFØRINGSGJENGEN

Kommunikasjonsgjengis

Grafisk designer

Stønter

Webutvikler

Infogjengis

Videogjengis

Markedsmedarbeider

KLUBBSTYRET

Gjengmedlem

DJ

PROFIL

Konseptutvikler

STUDENTERSAMFUNDETS

INTERNE TEATER

Skuespiller

Kulissebygger

Kostymesyer

STUDENTMEDIENE

Skrivende journalist

Radioprater

Videojournalist

Filmskaper

Fotograf

Grafisk designer

Illustratør

Markedsmedarbeider

Økonomimedarbeider

Salgskonsulent

GJENGSEKRETARIATET

Baksidekontakt

HMS-ansvarlig

Økonomiansvarlig

LØRDAGSKOMITEEN

Funksjonær

Gjengmedlem

SØK PÅ [SAMFUNDET.NO/OPPTAK](https://samfundet.no/opptak)
INNEN 19. JANUAR, KL 23.59

LEDER

ELISE MARSTEIN

REDAKTØR I UNDER DUSKEN

Vi har nylig vitnet et tiårsskifte, og jeg er i den anledning fylt med en sterk framtidsoptimisme, til tross for det elendige nyhetssbildet vi har blitt kjent med de siste ukene. I denne første utgaven av Under Dusken dette tiåret møter vi blant annet tre unge skeive, og deres forhold til kristendommen. Jeg vil i den anledning benytte muligheten til å oppsummere LHBT-utvikling i Norge.

LHBT-bevegelsen har blitt stor. Det har ført til diskursendringer, og vi er i større grad oppmerksomme på bruken av hun, hen eller han i tekst og tale. Representasjon har blitt en stor del av den unge generasjonens ryggmargsrefleks. Man fører et krav om at alle skal bli representert. «Alt er love» lærte vi da vi ble kjent med Even og Isak i det verdensomspennende TV-fenomenet Skam. *Man skal få lov til å være seg selv*, var holdningen som briljerte idet det forrige tiåret

forsvant bak fyrverkeri og nyttårskyss.

Det skal likevel ikke feies under et teppe at veien hit har vært lang. Mange har ofret mye, og det er absolutt ingen selvfølge at vi er der vi er i dag. Vi skal ikke mer enn tre år tilbake på tidslinjen før skeive fikk retten til å gifte seg kirkelig. Det er enda mange som ikke vil vie LHBT-par, og vi har blitt kjent med at enkelte trossamfunn tilbyr homoterapi til sine skeive medlemmer. Likevel er det viktig å huske på at slike praksiser heldigvis utføres av et mindretall i det norske samfunnet.

I kjølevannet av tiårsskiftet svever tidsånden over oss. Det minner meg på at de ti årene vi har foran oss er det akkurat vi studenter som skal fylle. Da er det omsider *vi* som sitter i førersetet. Vi skal påvirke, og vi skal bestemme. Når det har skjedd så mye på ti år, hvor er vi da i 2030?

ABOUT THE REVOLUTION

**SAMIRA
ABUMOHOR
SKORIN**
Aktivist

ILLUSTRASJON: Serena Guler

I'm Sami from Chile. I'm backpacking around the world and made a small stop in Trondheim on my way to the northern lights. I'm a sharer – I don't think that's an actual word, but it should be. I have this need to share everything that I have inside me with others because only by sharing can I make sure that it's real.

So I want to share with this community that there is a huge revolution happening in my home country, and the whole of my home continent, because awakening is contagious. Revolutions have always come together, but previously people weren't able to realize their neighbors were revolting at the same time. Nowadays, thanks to technology and social media, we know that we are fighting altogether. We want a better world for everybody. The main issues are economic inequality and social injustice, but there is also a call for better education, environmental protection and LGBT rights.

A big part of the revolution is the feminist movement – feminism is not hating men, feminism is loving women and men equally, understanding that they are equally awesome and so they deserve equal rights. Worldwide, my country included, there is still too much gender inequality, still too many femicides, male abuse and sexual violence. So a group of Chilean girls called "Las Tesis" created a song and choreography against sexual violence. The song is "Un violador en tu camino" (A rapist on your way). It started as a street performance, along with the other social manifestations, and it became so viral that women started to replicate it all over the globe, even here in Trondheim. A couple of girls and I performed our snowy version, because from Chile to Russia, from South-Africa to Norway, all women can identify with the same problem, and we all had it, that was it! The change is now or never. The revolution will be feminist or it won't be at all...

"And it wasn't my fault,
nor where I was or how I dressed.
And it wasn't my fault,
nor where I was or how I dressed.
And it wasn't my fault,
nor where I was or how I dressed.
And it wasn't my fault,
nor where I was or how I dressed.
The rapist was you.
The rapist is you.
It's the cops.
The judges.
The government.
The president.
The oppressive state is a male rapist.
The oppressive state is a male rapist.
The rapist was you.
The rapist is you."

**NINA
SALVESEN**
Leder av Velferdstinget

ILLUSTRASJON: Ane Morkemo

I forrige utgave skrev Under Dusken om det psykososiale helsetilbudet for studenter. Det ble påpekt at Sits begrensinger for hvem som kan benytte seg av tilbudet resulterte i at «Anna» ble videresendt til kommunale tjenester. Men er spørsmålet om man er for syk for Sit, eller om man er for frisk for kommunen?

I dag er det kommunens ansvar å ha et helsetilbud for sine innbyggere med psykiske vansker. Det man likevel ser, er at studenter ofte har spesifikke studentproblemer, som ofte ikke kan kategoriseres som «syk nok» for at kommunen prioriterer å hjelpe dem. Trondheim kommune har også en prioriteringsliste på hvem som får tilbud hos dem, og da må de først ta de personene som trenger det mest og så jobbe seg nedover. Her havner studentene alt for ofte utenfor. Løsningen har vært at Sit opprettet sitt psykososiale tilbud for å fange opp de som ikke får tilbud fra kommunen, slik at de også får hjelp. Dette blir

For syk for Sit, eller for frisk for kommunen?

kategorisert som lavterskel og kortvarig – fordi det Sit skal spesialisere seg på er nettopp de problemene som gjør studenter «for frisk» for kommunen. Likevel er køen lang, og dessverre faller noen mellom to stoler.

Så saken om «Anna» handler egentlig om at systemet fungerer akkurat slik det var ment. Dersom man finner ut gjennom en kartleggingssamtale at du har krav på hjelp fra kommunen gir ikke Sit deg plass hos dem, men sender deg videre til fastlegen som de da vet vil gi deg et tilbud. Dermed kan de ta imot andre i sin kø som ikke har krav hos kommunen, men som likevel også trenger hjelp!

Det jeg reagerer på er at terskelen for å ha krav hos Trondheim kommune er alt for høy, og Sit ender opp med å håndtere saker som krever mer ressurser og tid, og da får færre hjelp.

Gjennom semesteravgift betaler studentene årlig millioner til Sit psykososial. Videre gir studentene 10 millioner til Sit Råd og 7 millioner i sponsormidler til frivilligheten, som bidrar til forebyggende arbeid mot psykisk uhelse. Trondheim kommune bidrar med 500.000. Synes du det er fair at studentene selv skal betale så mye og kommunen bare en brøkdel av det, når dette egentlig er noe som bør være og er kommunens ansvar? Jeg synes hvert fall ikke det.

Å opprette helserefusjonsordning som nevnt i forrige utgave vil bare bety at studentene betaler enda mer igjen! Ikke tro at det er gratis med refusjon eller billigere psykolog – det blir betalt av studentene det og. Hver dag jobber Velferdstinget med tiltak for å bedre den psykiske helsen til studentene, og dette inkluderer at vi for tiden jobber aktivt for å øke Trondheim kommunes bidrag til Sit psykososial. I det minste inntil de klarer å ha et tilfredsstillende tilbud hos seg selv, som inkluderer studentene.

Filosofiske kjønnsforviklinger

ØYVIND
EIKREM

Førsteamanuensis, NTNU

ILLUSTRASJON: Benedikte Ytterli

I flere artikler høsten 2019 fikk Under Duskens lesere innblikk i en debatt vedrørende kjønn og filosofi. Debattens utløsende årsak synes å være dobbel: Først en ansettelsessak ved Institutt for filosofi og religionsvitenskap, NTNU, hvor det var ti menn som etter søknad og sakkyndig vurdering ble ansett som de best kvalifiserte. De kvinnelige søkerne nådde enten ikke opp eller valgte

å takke nei til tilbud om stilling. Dernest var det en lærebok til bruk i ex.phil.-undervisningen ved NTNU som vakte forargelse fordi at andelen kvinnelige filosofer i boken angivelig var for lav. Grunnet påtrykk fra media og generell støy har NTNU nå gått til det skritt å utlyse stillinger *kun for kvinner* innen fagområdet.

Men la oss aller først spørre: Hvorfor er det overhodet et problem at hvert av de to kjønn ikke er representert likt innenfor alle områder? Selektiviteten ved denne problematiseringen er verd å merke seg: NTNU opplever tydeligvis ikke at det er et problem at over 50% av studentene anno 2019 er kvinner, at seks av ni i universitetets toppledelse er kvinner og at kvinnelige studenter dominerer fagfelt som psykologi og medisin. Hele ledergruppen på underteignedes institutt er kvinner i tillegg til dekan og begge prodekanene på fakultetet. Det synes ikke NTNU er noe problem. Problemet er vel heller at en mann kan være så frekk at han påpeker disse ubehagelige fakta.

Dernest, ut fra det som vi vet om forskjeller på menn og kvinner, er det rimelig at de gitt fravær av eksterne begrensninger ville være likt representert overalt? Forskningen på dette peker i helt motsatt vei, nemlig at en større grad av frihet leder til at forskjellene mellom gruppene blir større. Vi vet at det finnes betydelige gruppemessige forskjeller mellom menn og kvinner med tanke på faglige interesser og prestasjoner innenfor spesialiserte felter. Like muligheter betyr ikke like utfall for gruppene.

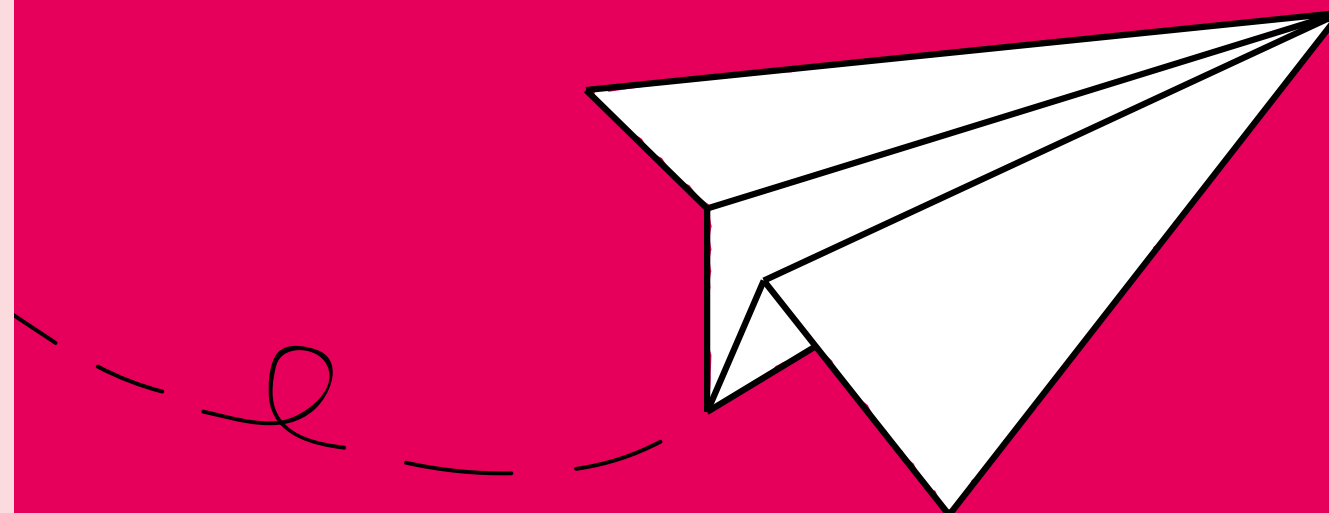
Debatten har videre nærmest fullstendig sett bort fra de systematiske studier som finnes av standard referanselitteratur innenfor ulike intellektuelle felter. Den viser at det ikke finnes noen symmetri eller balanse mellom kjønnenes bidrag. Etter å ha studert saken har jeg fortsatt til gode å finne ett kunnskapsområde hvor forholdet til kjønnenes bidrag kan sies å være symmetrisk!

Det er også grunn til å minne om spørsmålet for debatten: Relative kjønnsandeler innen filosofien. Ikke om hvorvidt det har eksistert kvinnelige filosofer. Svaret på det siste er opplagt ja, men det kaster ikke nevneverdig lys over det første spørsmålet eller debatten utløsende årsaker. Det er merkelig hvordan dette blandes sammen.

Men sammenblandingen er antagelig opportun. Ved at det skapes et vagt medialt formidlet inntrykk av at noen er urimelig behandlet (eller til og med undertrykt!) på grunn av å være kvinne, så er kampen med en gang vunnet. Og slik er det helt unødvendig å gå inn i selve saksspørsmålene.

DEBATT: DINE MENINGER PÅ TRYKK

VIL DU SKRIVE TIL UNDER DUSKEN?

**SEND MAIL TIL
DEBATTREDAKTOR@STUDENTMEDIENE.NO**

INNLEGGET MÅ IKKE OVERSTIGE 2500 TEGN, MELLOMROM INKLUDERT.

Unormalt mange uten praksisplass

Lik mange andre studenter, må arkitekturstudenter ut i praksis før de kan skrive masteroppgaver. Det siste semesteret har flere enn før slitt med å få nok erfaring til å bli godkjent.

TEKST: Margret Meek | FOTO: Torstein Olav Eriksen

I løpet av det femårige studieløpet må arkitekturstudenter gjennomføre tolv uker med arbeidslivserfaring i relevante felt, som skaffes på eget initiativ. Minst syv av disse ukene må være på en fysisk arbeidsplass, slik som en byggeplass eller byggehall, og opp til fem kan være som praktikant.

Forrige høstsemester fant fakultetet ut at flere studenter stod uten nok grunnlag til å gå videre til masterskriving, noe de beskriver som en spesiell situasjon.

– Nå er det sånn at vi har flere enn før som ønsker å starte på master uten nok arbeidslivserfaring. Det er en spesiell situasjon dette året, som vi prøver å løse på best mulig måte, forteller Olav Kristoffersen, professor og studieprogramleder hos institutt for arkitektur.

Han forteller at det tidligere eksisterte en kultur for å gjøre unna erfaringen tidlig i studieløpet for å oppnå større fagutbytte, men at dette nå har sklidd litt ut. Videre forteller han at fakultetet skal ha møter for å ta tak i saken, og planlegge hvordan det kan bli bedre framover.

Legger planer

– På sikt så tror jeg at vi først og fremst kommer til å følge opp utdanningsplanen til den enkelte, i større grad enn tidligere. Jeg tror at noe av årsaken kan være fusjon, omorganisering og spektakkel i NTNU-systemet, som gjør at man ikke får fulgt opp studentene som tidligere. Det er en situasjon som vi ikke ønsker å ha neste år.

Kristoffersen legger også til at det å finne praksisplasser kan være enklere for noen studenter enn andre, og at det eksisterer planer om å ta kontakt med de større aktørene i framtiden, for å be dem om å vurdere å holde av arbeidsplasser til studenter som kan jobbe der.

Han forteller at det å ha praksis, inkludert jobben med å finne det, er god erfaring for når arkitekturstudentene skal ut i jobb senere.

– Det vi ser er at det gir en god effekt. Begge deler gir god erfaring. Vi ser at studentene forstår mer. Det er viktig, synes jeg. Det er høye opptakskrav; mange har gode karakterer, men har aldri løftet en hammer. Da er det kanskje godt å komme inn i et miljø man ikke har vært i, og få erfaring. Man forstår hva som skjer der ute.

Uklart ordlag

Eirik Schwencke Johnsbråten er en av studentene som nå skulle skrevet masteroppgaven sin, men som står uten nok uker med arbeidslivserfaring. Selv om han erkjenner at ansvaret for de manglende timene står på ham, mener han også at det henger sammen med at kullet hans falt i midten av endringene.

– Vi uten godkjent praksis hadde et møte med fakultetet i høst. De har hatt reglene sine skrevet ned, men de har ikke håndhevet disse fast. Det har vært litt slack, men nå strammes det inn, forteller Johnsbråten.

For rundt ett år siden ble arkitektstudentenes praksis omdøpt til arbeidslivserfaring. Johnsbråten og hans medstudenter oppdaget at betingelsene for hvordan regelverket forholder seg til arbeidserfaring, skiller seg fra hvordan man har forholdt seg til praksis.

– Vi hadde lest oss opp på lovgivning før møtet. Med arbeidserfaring må vi først finne et sted, jobbe, og så spør vi om godkjenning etterpå. Ett av kravene for praksis er at det skal være en avtale mellom praksissted og universitet, men fordi det kalles arbeidslivserfaring telles det ikke.

Han legger til at når de leste seg opp på studiets regler rundt arbeidslivserfaring, fant de ulik informasjon på to forskjellige kanaler til NTNU. Da de tok dette opp, ga fakultetet uttrykk for at det var nytt for dem, men det har fortsatt ikke blitt endret på.

Johnsbråten snakker videre om at han følte at det ikke kom nok informasjon fra NTNU gjennom studieløpet, og at NTNU kanskje burde ha vært bedre på å følge opp. Til tross for situasjonen ser han instituttet som hjelpeløse for de som nå har havnet i denne situasjonen.

– De er hjelpeløse, så det er ikke for å svartmale. Prosessen med å fikse det er i gang. Etter møtet har de vært hjelpelig med enkeltsaker, og jeg tror de fleste som ville starte har fått løst det. Men det er fremdeles ikke nok informasjon eller bra nok løst, sier han.

Strammer inn

I likhet med Kristoffersen, ser Johnsbråten betydningen av arbeidslivserfaring, fordi han mener det er en viktig ressurs for arkitekturstudentene, slik at de skal være klare over alle steg i en byggeprosess når de designer hus.

– Jeg synes praksis er viktig, spesielt for arkitektene som trenger å vite hvordan det er å være på den andre enden av prosessen, så alle er enige om

det. Men jeg tenker det burde være en del av studieløpet. Det bør fasiliteres mer av NTNU.

– Når reglene har vært slacke er det ikke alle som har relevant erfaring, så det er bra det strammes inn. Men jeg føler at det å stramme inn ved å dytte det på studentene ikke blir riktig, legger han til.

Videre vurderer han om praksisplass kanskje burde vært en del av det offisielle studieløpet, hvor NTNU hjelper til med å fasilitere. Når de fleste av studentene egentlig ikke er kvalifisert til å jobbe på en arbeidsplass, uten nødvendige HMS-kurs og opplæring, blir det vanskelig å finne seg relevant erfaring. Johnsbråten mener det blir dumt at det skal bli enklere å utdanne seg som arkitekt dersom man kjenner en snekker man kan hjelpe.

Selv tror han at det kommer til å oppstå en løsning om han endrer løpet litt. Framover blir planen å jobbe for å oppfylle kravene, slik at han kan gjøre ferdig masteren sin.

– Jeg er i dialog med fakultetet. Om jeg får gjort ferdig praksis i løpet av våren, starter jeg med master til høsten. Jeg vet noen har fått lov til å begynne uten ferdig praksis. Fakultetet tar det sak for sak, sier han. **UD**

Behov for tannlege?

Vi er din studenttannlege og hos oss får du alltid undersøkelse til 450 kroner og 10 % rabatt på øvrig tannbehandling.

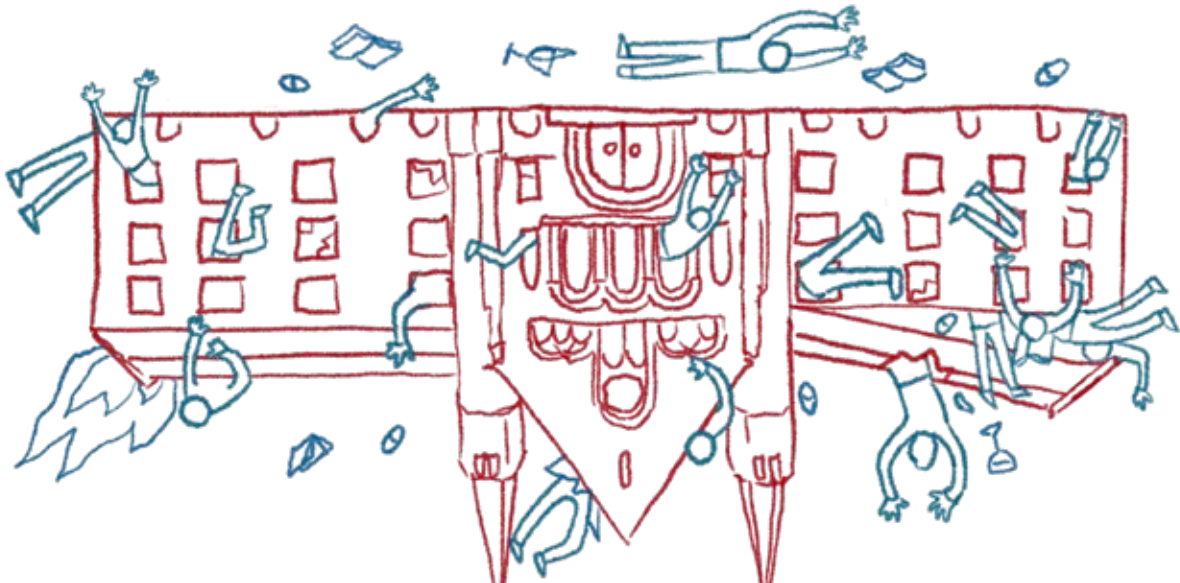
Du finner våre fire tannklinikker sentralt beliggende på Trondheim Torg, Leutenhaven, Munkegata og Sirkus Shopping.

*Kan ikke kombineres med andre tilbud og gjelder ikke tannteknikerarbeid.
*Studentbevis må medbringes.

orisdental.no

450,-

Stormannsgale NTNU

SONDRE
AKSNES YGGESETH
Journalist i Under Dusken

ILLUSTRASJON: Ólóf Eyjólfssdóttir

NTNU har blitt Norges største universitet etter fusjonen med Gjøvik og Ålesund. Med flere campus, flere studenter og flere emner kreves det at universitet administreres godt. Det siste halvåret har midlertidig både universitetsbaserte og landsdekkende aviser trukket fram saker som kan tyde på at NTNU, i sin jakt på vekst, kanskje biter over litt for meget. I det som omtales som nordens beste studieby har det vært stor misnøye blant studenter, ansatte og andre involverte rettet mot NTNUs vei til å bli Norges største universitet.

Da pensumet og strukturen i Ex.phil skulle renoveres forrige semester, skapte pensumboka *Tanke og handling - Vitenskap, filosofi og samfunn* debatt på grunn av underrepresentasjonen av kvinnelige filosofer. I senere tid har det kommet fram at bestillingen på den nye 500 sider lange pensumboka for NTNU kom mindre enn et halvt år før den skulle være ferdig. Når et essensielt emne for samtlige studenter

Biter NTNU over mer enn de kan svelge? Nyhetsbildet i 2019 kan tyde på akkurat dette.

skal renoveres er det kanskje greit å, for en gangs skyld, droppe skippertaket? Også de ansatte og studentenes kapasitet har fått merke det nye NTNUs voksesmerter. I oktober kunne Universitetsavisa melde at flere institutter på Gløshaugen praktiserer jevnlig kveldsforelesninger, som ofte varer til så sent som 20:00. Blant årsakene til dette oppgis mangel på rom og travle forelesere. Likevel utvider NTNU stadig både antallet studenter og studieprogram, og drømmen om et samlet NTNU rundt Gløshaugen lever i beste velgående. Slik det ser ut nå er det for mange emner og for mange studenter på for liten plass. Campusutviklingen er fortsatt bare i startfasen, og det er usikkert om dette vil gi mer plass enn det er i dag. Det som er sikkert er at det blir flere studenter og ansatte. Samtidig jobber studenter beinhardt, og noen tyr til rusmidler for å prestere bedre akademisk. Er det verdt det at studenter og ansatte møter så mye press for å prestere og publisere at de må dope seg for å få tiden til å strekke til?

Også på boligmarkedet er kapasiteten relativt presset i studiebyene. Under immatrikuleringen i august 2019

talte daværende rektor Bovim om at NTNU Trondheim nå hadde enda flere studenter enn før. To uker før skrev Aftenposten om at flere tusen studenter ikke hadde fått bolig. Trondheim og Oslo var de byene hvor situasjonen var verst. Hvordan skal Trondheim kunne vedlikeholde et godt universitet og studentmiljø, når studentene ikke engang har et sted å sove?

Som nevnt her så kan mange av problemene ved NTNU oppsummeres som et fokus på de kvantitative bedømmelsesfaktorene som universiteter vurderes på. Personlig vil jeg si at det som gjør Trondheim til Nordens beste studentby er de kvalitative sidene ved byen og universitetet. Det høres kanskje ut som en selvfølge at fornøyde forelesere med overskudd er viktigere enn 200 nye studenter som må undervises fredag kveld, men NTNU later til å være uenig. Yuval Noah Harari skrev i *Homo Deus* at tall kanskje ikke er den beste vurderingsfaktoren når det kommer til universiteter, som en kommentar til innføringen av karakterer i skolen. Kanskje burde NTNU starte det nye tiåret med fokus på kvalitet, heller enn kvantitet?

AtB med nye priser og ruter

Et halvt år etter at AtB rullet ut nye metrobusser og nye rutesystemer, kommer flere endringer.

TEKST: Margret Meek | FOTO: Torstein Olav Eriksen

Tredje august i fjor våknet Trondheim til et nytt bussystem. De største endringene var i form av innføringen av metrobussene, som skulle få plass til flere, og nye, ruter. De reviderte rutene skulle gjøre det enklere å reise med buss, og oppfordre flere til å reise kollektivt.

Etter et halvt år er AtB igjen på banen med nye endringer i systemet, både i form av endrede billettpriser og endringer til bussrutene. Mens de nye prisene trådte i kraft rett etter nyttår, var de forbedrede rutene i utgangspunktet planlagt å innføres i slutten av januar, men ble utsatt til tredje februar.

– Det nye kollektivtilbudet i Trondheimsområdet har vært i drift i snart fire måneder. Den perioden har gitt AtB mye verdifull informasjon om hvordan nettverkssystemet fungerer i praksis, både for kollektivreisende og

øvrig trafikk i Trondheimsområdet, skriver AtB i en pressemelding.

Tidligere avganger

Endringene har blitt gjort basert på ulike erfaringer etter at AtB utførte total omlegging i høst.

– Ruteendringer er basert på erfaringer fra driften med hensyn til f.eks kjøretid, endring i infrastruktur i tillegg til tilbakemeldinger fra kunder. Med helt nytt nettverk må vi gjøre oss erfaringer på kundenes reise-mønster for å kunne tilpasse best mulig, forteller direktør for kommunikasjon og drift, Grethe Opsal ved AtB.

I tillegg blir infrastrukturen som ikke var på plass i starten nå gjort ferdig, og kunders tilbakemelding og erfaringer har blitt tatt i betraktning for å tilrettelegge bedre.

En av de største endringen er at alle tre metrolinjene nå vil starte tidligere om morgenen, og det vil særlig være flere avganger på søndagsmorgener. For å få til dette vil noen av de minst brukte avgangene mellom Tonstadkrysset og Strindheim bli tatt ut.

Om alt går i rute vil også Tillerterminalen, som ikke var klar til relanseringen i høst, bli tatt i bruk samtidig som de nye rutene. Planen med terminalen er å skape et bedre knutepunkt på Tiller.

I tillegg blir det gjort ulike endringer på forskjellige bydelslinjer, basert på tilbakemeldinger fra kunder.

Hører på kunder

Ettersom relanseringen tredje august ble gjort mer eller mindre over natten, var AtB forberedt

på at det kom til å bli endringer etter at systemet ble satt i drift. Det var planlagt optimalisering basert på kunders tilbakemeldinger og reise-mønster, samt erfaringer fra driften.

– Det har aldri før vært gjort en så stor omlegging av kollektivtilbud over natta i Norge. Vi anser omleggingen til nytt nettverk som vellykket med tanke på alle endringene som er innført. Det tar litt tid før et nytt system setter seg for alle parter, og det har vært forventet. I tillegg vil det alltid være tilpasninger og forbedringer som kan utvikles videre, sier Opsal.

Fra andre januar ble det også innført endringer i bussprisene. Endringene er opp til Trøndelag Fylkeskommune, og kom etter et vedtak i fylkestinget i fjor vinter. For studenter koster nå en periodebillett på et halvt år 2505 kroner, og har gått opp med 150 kroner, mens en enkeltbillett er 40 kroner. **UD**

Erlend Berg

1. En gang i måneden kanskje.
2. Jeg synes de nye bussene er ganske fine. Jeg har ikke hatt særlig problemer med dem. Jeg ser ikke hvor forandret de er.
3. Ja, jeg har en venninne som bor på Ranheim og de sliter veldig fordi busstilbudet er elendig i forhold til det det var før. Jeg har hørt om det, men vet ikke hva.
4. Nei, jeg liker den ikke. Jeg synes det er litt stramt, hvertfall når tilbudet er såpass svakt.

Andrea Strøm

1. Ja, det gjør jeg.
2. Egentlig er jeg fornøyd med det, men jeg opplever ofte at bussen ikke kommer. Så det er egentlig det største problemet.
3. Nei.
4. Det har jeg såvidt fått med meg, og jeg tenker at det kan jeg ikke gjøre noe med uansett. Det får så bare være, for jeg tar buss hele tiden, men det føles selvfølgelig unødvendig. På ene måte synes jeg det er verdt det lel, siden jeg tar så mye buss.

Tre på gata

1. Tar du buss?
2. Hva synes du om endringene nå i høst?
3. Har du fått med deg ruteendringene som kommer?
4. Hva synes du om de nye billettprisene?

Stian Forseth

1. Veldig sjelden, for det meste til eksamenslokalet, egentlig.
2. Jeg har ikke lagt så mye merke til det, egentlig. Jeg har ikke noe faste ruter, så jeg bruker bare appen til å søke hvilke busser jeg skal ta.
3. Nei.
4. Jeg synes det var dyrt før den gikk opp også. Det er litt for dyrt for bussen.

AKADEMIKA HAR PENSUMPAKKENE

Penn og refill

Ørepropper

Tekstmarkør

Indekstabs på linjal

Tilbudene gjelder t.o.m. 8. februar 2020

Velkommen innom. Du finner oss på Tunga, Gløshaugen, DMMH,
Dragvoll, Kalvskinnet, Øya og Havnegata 9 (BI Trondheim)

Se gjennom debattåken

Når debatten om debatten skjuler den ekte debatten bak debatten.

ILLUSTRASJON: Ingvild Lyngnes

FRIDA JERVE

Leder ved
Studentersamfundet i
Trondheim

Velkommen til et nytt semester og et nytt år! Det gikk ikke mer enn en uke av det nye tiåret før avisene skrev om at starten på tredje verdenskrig nærmet seg. Dette lover kanskje ikke så godt for det nye året, men det er et par ting vi kan etterlate i 2019 for at ting kanskje skal bli litt bedre.

For gjennom denne høsten har vi sett flere eksempler på hvordan debatter kan spore av til å handle om ytringsfrihet. Et eksempel på dette er da Sian (Stopp islamiseringen av Norge) brente en Koran i Kristiansand i høst. Diskusjonen som kom i etterkant beveget seg fort fra å handle om islamisering av Norge til hvorvidt Sian hadde retten til å brenne en Koran eller ikke. Det viktige er at det finnes mennesker som tror at Norge snikislamiseres og at de faktisk satte fyr på Koranen som en protest mot dette. Å få det til å bare handle om

ytringsfrihet skygger over den viktigere debatten om rasisme her i landet. En start er å være mer presis i språket. Jeg er rask til å si «det er ikke lov å si» når jeg leser ting jeg ikke er enig i, men med det mener jeg ikke at jeg ønsker å innskrenke noens rett til å ytre seg. Det jeg mener at «sånt kan man ikke si, hvis man er et menneske som respekterer andre». For det er helt lov for to parter å være uenige, men det betyr ikke at de innskrenker hverandres rett til å mene ting, for å få kritikk er ikke det samme som munnkurv. Rett til å ytres er ikke det samme som retten til å forbli uimotsagt.

Dette året ønsker jeg meg derfor at kronikker slutter å slenge rundt seg med «Jeg er uenig i det du sier, men jeg er villig til å dø for din rett til å si det» og andre overdramatiske floskler. At det ikke kommer flere kronikker som begynner med #JeSuis og sammenligner Charlie Hebdo med sinte tweets mot Tore Sagen. Selv skal jeg jobbe hardere for å se debatter tydeligere og jobbe for å diskutere det viktige, slik at det ikke blir enda flere debatter om debatten. La oss heller si det sånn «Jeg er uenig i det du sier, men jeg anerkjenner motvillig din rett til å si dumme ting».

TEMPEN PÅ TIÅRETS FORSKNING OG TEKNOLOGI

Det siste tiåret har resultert i mye ny teknologi og forskning. Noen nyskapninger påvirker hverdagen til folk flest, mens andre legger grunnlaget for videre forskning.

TEKST: Britta Benz og Bendik Brodshaug | ILLUSTRASJON: Ólöf Eyjólfsdóttir

Mesterverket maskinlæring: 2010-d.d.

I årene 2010-2011 muliggjorde et noe tilfeldig sammentreff revolusjonen som er maskinlæring, et av de største sprangene innen kunstig intelligens.

- Store mengder tilgjengelig data, riktig type maskinvare og metodene for å bruke maskinvarene, sammenfalt til akkurat riktig tid, forteller professor Gunnar Tufte ved NTNUs Institutt for datateknologi og informatikk.

Med denne teknologien kan maskiner løse problemer som det tidligere ble antatt at kun mennesker kunne løse.

- Dyp læring og maskinlæring utslettet nesten alt annet som fantes innen feltet. Det er virkelig en revolusjon, konstaterer professor Rudolf Mester ved NTNUs Institutt for datateknologi og informatikk.

Et av de mest omtalte eksemplene på maskinlæringens kraft er fra 2016, da den tidligere verdensmesteren i det

komplekse brettspillet Go, Lee Se-dol, tapte mot programvaren AlphaGo, utviklet av selskapet DeepMind, som er eid av Google.

Hva er kunstig intelligens?

Både Tufte og Mester poengterer at kunstig intelligens ikke har en samlet definisjon, selv om det er lett å komme med konkrete eksempler på det.

- Dersom du klarer å definere hva intelligens er, er du halvveis på vei å

skape ekte kunstig intelligens, sier Mester.

Begge er enig i at intelligens er mer enn kun læring, og at det derfor er vanskelig å si at systemer som for eksempel bruker maskinlæring virkelig er intelligente.

- Ofte presenteres kunstig intelligens for den generelle befolkningen som en enhet med egen bevissthet, noe som absolutt ikke stemmer. Kommersielle selskaper gir gjerne inntrykk av at disse maskinene kan gjøre mye mer enn det de egentlig kan, sier Tufte.

Maskinlæring er avhengig av tilgang til svært store datamengder, noe som ikke har vært tilgjengelig tidligere i like stor grad som nå. Dette har bidratt til den eksplosive økningen av maskinlæring. Likevel er manglende tilgang på data i noen felt et hinder for videre integrering av kunstig intelligens. Et eksempel er medisinsk diagnostisering hvor det lagres en mengde bilder. Av diverse hensyn eksisterer det likevel svært

strenge lover for hvordan og med hvem disse kan deles.

- Fordelen med slike framskritt er at vi blant annet kan løse arbeidsoppgaver som tidligere har krevd høy menneskelig kompetanse og utdanning, utelukkende ved teknologi, opplyser professor Arne Krokan ved Institutt for sosiologi og statsvitenskap ved NTNU.

Han påpeker videre at de største ulempene er at det skaper mange endringer i samfunnet, og store krav til omstillinger, både for virksomheter og enkeltpersoner.

- Slike teknologier stiller oss også overfor nye etiske utfordringer, for eksempel hvorvidt kritiske beslutninger skal kunne fattes av teknologi og ikke mennesker, forklarer Krokan.

En stor, bitteliten oppdagelse: 2012

Professor Jens Oluf Andersen ved Institutt for fysikk forteller hvordan oppdagelsen av Higgsbosonet passer inn i standardmodellen. Standard-

modellen er en teori som beskriver alle partikler i universet og hvordan de samhandler med hverandre. Før 2012 var Higgsbosonet den eneste uobserverte partikkelen. På en måte kan man si at det var den siste brikken i puslespillet.

- Det kan selvsagt hende at det finnes uoppdagede partikler, men nå har vi observert alle partikler gjennom en akseptert teoretisk ramme.

Nevrovitenskapens utvikling: 2014

2014 var et virkelig suksessrikt år for nevrovitenskap i Norge med tildelingen av nobelprisen i medisin til professor May-Britt Moser og professor Edvard Moser ved Kavliinstituttet for nevrovitenskap. Mesteparten av arbeidet bak oppdagelsen av gitterceller, som de fikk prisen for, ble derimot foretatt på 2000-tallet.

- 2010-tallet har vært et stort tiår for utvikling av verktøy innen nevrovitenskap. Dette har gitt en dramatisk økning av datamengder og detaljrikdom, forteller første-

2010–2011:

- Kunstig intelligens, og særlig maskinlæring gjør sitt inntog.

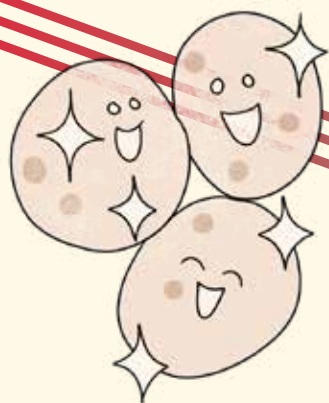

2014:

- Nobelprisen i medisin for oppdagelsen av gitterceller tildeles professor May-Britt Moser og professor Edvard Moser.

2012:

- CRISPR/Cas9
- Higgsbosonpartikkelen.

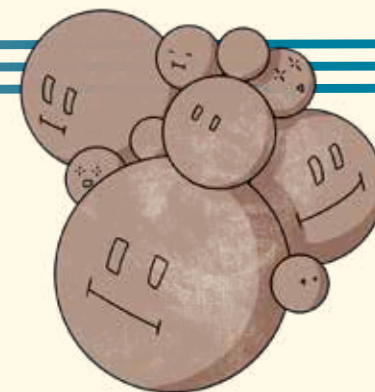

2016:

- Gravitasjonsbølger
- Den syntetiske bakterien Synthia 3.0.

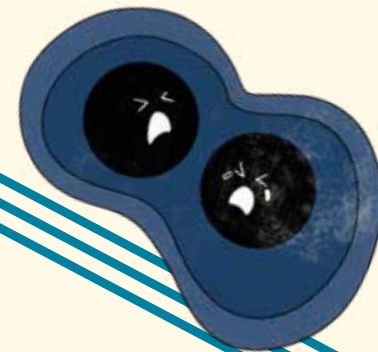
2018:

- En selvkjørende Uber dreper en fotgjenger.
- De første genmodifiserte menneskene.

2019:

- Det første bildet av et sort hull.

amanuensis Jonathan Whitlock ved Fakultet for medisin og helsevitenskap.

Whitlock påpeker videre at økningen i datamengder gir utfordringer som tidligere var helt ukjent. Der man for bare ti år siden strevde med å samle nok data på kort tid, strever en i dag med å få analysert store datamengder raskt nok.

– Analysen og analysemetoder av data er det som virkelig vil utvikles og modnes det kommende tiåret, konstaterer Whitlock.

Dette krever en omstilling av fagfeltet – der beregningsorientert nevrovitenskap før utgjorde en liten del av fagfeltet, har det i løpet av de siste årene praktisk talt blitt hele fagfeltet. Dette gir en stor økning i etterspørselen etter datavitenskap, statistikk, og data-behandling. Whitlock ser for seg at teknologi som maskinlæring kan bli svært relevant i analysen av data i framtiden.

– Neuropixel-prober forandrer nevrofysiologisk datainnsamling totalt. Der en på starten av 2010-tallet

kunne samle inn elektriske signaler fra et par dusin celler på en gang, kan en nå samle inn så mange som 1000, sier Whitlock.

Neuropixel ble lagt ut for kommersielt salg i 2018, men ble ferdig-utviklet noen år tidligere. Innen vitenskapsteknologi kan det gå flere år fra et produkt utvikles til det tas i bruk. En av hovedgrunnene er at nye produkter møter stor motstand og skepsis dersom det gamle produktet fungerer bra. Den generelle trenden innen forskning og teknologi er en gradvis utvikling, og store sprang som maskinlæring er sjeldne.

Nye bølger: 2016

Tidlig i 2016 ble gravitasjonsbølger for første gang målt, etter en kollisjon av to svarte hull. Målingen er en direkte bekreftelse på at disse bølgene finnes.

Andersen forklarer at en kan tenke på en gravitasjonsbølge som en bølge som forplanter seg gjennom universet fra stedet den ble generert.

Gravitasjonsbølger dannes blant annet når to stjerner eller to svarte hull roterer om massesenteret deres.

– Når disse to møtes, dannes enten en veldig stor nøytronstjerne, eller et veldig massivt svart hull, forklarer Andersen videre.

Måltrettet biologi: 2016

Førsteamanuensis og seniorforsker, Rahmi Lale, ved Institutt for bioteknologi forteller om hvordan man i større grad kan endre og digitalisere biologi. Et av de mer kjente eksemplene er enzymsystemet CRISPR/Cas9. Det kan brukes til å gjøre målrettede endringer i sekvenser av DNA. Etikken bak CRISPR/Cas9 og generell genteknologi ble et hett tema i 2018, etter at en kinesisk forsker genmodifiserte to menneskeembryoer.

Lale forteller også om Craig Venters Synthia 3.0, en syntetisk bakterie fra 2016. I Synthia er genomet kuttet ned til de mest essensielle genene som organismen trenger for å leve. 149 av

Synthias 473 gen har en ukjent, men nødvendig, funksjon.

– Forskning og forståelse går hånd i hånd. Det er ikke forståelse uten utvikling, men nå har det vært mye utvikling og lite forståelse. Bakterien E.coli er forsket på i nesten 40 år, men vi forstår fortsatt ikke hvordan genreguleringen foregår, avslutter Lale.

Framtidens farer: 2018

Blant de største endringene innen datateknologi det siste tiåret er hvem som sitter på kunnskap, og hvor detaljert den er. Tidligere var det gjerne regjeringer og stater som satt på personlig informasjon som inntekt, bosted, reisevaner, og arbeidssted. Dette har i løpet av de siste årene endret seg drastisk.

– Nå er det private selskaper som sitter på ekstremt detaljert informasjon om oss og våre vaner, og all informasjon ligger nå i uregulerte områder, forklarer Tufte.

En annen bekymring er å miste innsikten i hvordan teknologien fungerer, spesielt ved seriøs bruk, som blant annet i autonome kjøretøy og i medisinske undersøkelser.

– I retrospekt er det interessant å se på disse systemene og prøve å finne ut hvilke deler som gjør dem så kraftige, og hvilke som egentlig ikke har noen hensikt, sier Mester.

Mester poengterer videre at å identifisere og ta vekk de ekstra parameterne vil bidra til å gjøre systemene mer kostnads- og energieffektive.

– Å redusere parameterne til et system kan resultere i tapt informasjon, som gjør at evnen til å se inn i systemet på et lavere nivå kan gå tapt. Dette vil gjøre det utfordrende å finne ut hvorfor et system tar de avgjørelsene det tar, utdyper Tufte.

Mester påpeker at det er viktig å kunne vite hvorfor systemer med kunstig intelligens tar de valgene og avgjørelsene de tar. Dette krever at mennesker har nok innsikt i hvordan systemene fungerer, og at ikke for store

mengder informasjon går tapt når de effektiviseres.

– Oppførselen kan ikke alltid forutses, men dersom noe går galt er det svært viktig at en kan finne ut hvorfor det gikk galt, og dermed unngå at feilen gjentas, legger Tufte til.

Dette temaet fikk stor oppmerksomhet i 2018, da en selvkjørende Uber bil kjørte ned og drepte en fotgjenger.

Et blikk mot tomheten: 2019

I det kjente bildet av det sorte hullet fra 2019 er det mulig å se hendelseshorisonten. Professor emeritus, Iver Håkon Brevik, ved Institutt for energi- og prosesssteknikk, forklarer at hendelseshorisonten er en flate hvor, ifølge klassisk gravitasjonsteori, ingenting unnslipper å bli dratt inn i det sorte hullet. Selv ikke lys. Bildet ble skapt av å sammenligne ulike bilder fra flere teleskop rundt om i verden som alle var rettet mot det svarte hullet M87*.

– Jeg føler de fleste i samfunnet i dag møter intoleranse med intoleranse. Personlig foretrekker jeg å møte intoleranse med kjærlighet. På grunn av troen min og legningen min er dette svært viktig.

- Sondre Neteland

Betinget nestekjærlighet*

Religion og legning har gjentatte ganger vært gjenstand for debatt. Sondre, Anette og Emilie er alle skeive og har veldig forskjellige forhold til kristendom.

TEKST: Mari Rødseth og Ingrid Ekern | FOTO: Torstein Olav Eriksen

Religion blir av mange sett på som noe svært personlig. Det samme gjelder seksuell legning. Dermed kan religion og legning sammenlagt bli et betent tema når det debatteres både i religiøse og ikke-religiøse samfunn.

Å være både religiøs og skeiv samtidig kan for mange oppleves som en stor utfordring. I noen trossamfunn er ikke religionen kompatibel med å være forelsket i noen av samme kjønn. Dette kan føre til utenforskap og utestengelse for dem som identifiserer seg med LHBT-samfunnet.

Homofobisk læremiljø

Emilie Nancy er en 21 år gammel, lesbisk lektorstudent som i mars 2019 var med på oppstarten av nettsiden Skeivt Kristent Nettverk. Nettsiden er en møteplass for skeive kristne og deres allierte med fokus på nestekjærlighet og åpenhet rundt legning, tro og kjønnsidentitet.

FOTO: Privat

UNDERTRYKKET: Emilie Nancy følte hun måtte gjemme seksualiteten sin når troen hennes malte skeive som ondsinnede.

Selv kommer Emilie fra en noe strengere kristen bakgrunn enn de fleste. Foreldrene var begge medlemmer i en karismatisk frimenighet, mens hun selv var medlem av en pinsemenighet i Bergen. Som en lesbisk kvinne forteller hun at det opplevdes som vanskelig.

Gjennom skolegangen har hun opplevd at det står skrevet i lærernes arbeidskontrakt at de verken skal være homofile eller skilt. Er du en kristen, skeiv lærer så er du ikke velkommen. Det at homofile og skilte settes til side sammen er en minimal trøst.

– Når dét er det umiddelbare bildet vi barn ble møtt med så setter jo det et preg på videre skolegang. Er du skeiv så er du annerledes, og det er ikke bra.

Gay = Nay

Noen år senere, på ungdomskolen, ble Emilie svært deprimert fordi hun følte det var noe feil med henne. Hun likte jo andre jenter.

I niende klasse betrodde hun anonymt til helsesøstrene at hun hadde følelser for en annen jente på skolen. Det ble hurtig avfeid som en fase. De sa følelsene ville gå over, men det gjorde det ikke.

– Jeg følte at jeg bar på en tung og vanskelig hemmelighet jeg ikke kunne dele med noen. Det er vanskelig i en allerede følelsesladd alder.

På skolen ble homofili sammenlignet med pedofili og nekrofil. Nå mener Emilie at slike tanker er med på å gjøre skeive barn og unge syke.

– Det er ikke lett å konstant høre at disse sexavhengige homofile skader menneskene rundt seg, forteller Emilie.

Møteplass for unge homofile

I et forsøk på å finne andre som seg selv brukte hun Google flittig i ungdomsalderen, men fant aldri en plass som passet både religionen og legningen. Derfor ble Emilie med på opprettelsen av Skeivt Kristent Nettverk, en møteplass på nett for skeive kristne.

– Jeg ønsket at andre i min posisjon skulle ha et sted å gå, og at de skal kunne finne et nettverk der de blir forstått.

Foreldrene hennes var også med på oppstarten og er ennå aktive. For Emilie har forholdet til kristendom blitt litt vanskelig, og spesielt forholdet til organisert religion. Hun føler det ofte virker undertrykkende på skeiv ungdom, heller enn frigjørende og samlende.

– Jeg føler det har handlet veldig mye om Gud og Jesus og veldig lite om hvem jeg er som individ med tanke på religionen min. Da blir det litt vanskelig å forene den jeg er med det jeg tror på.

Skeivt nettverk

Når tro har bidratt til egen undertrykkelse er det vanskelig å finne en god balanse. Anette Johansen er 21 år, bifil og har valgt å ta avstand fra organisert religion. Kulturelt har hun

TOLERANSE: Sondre Neteland velger å møte intoleranse med kjærlighet

liten tilknytning til kristendom og var lenge usikker på om hun engang ønsket å prøve etter å ha hørt andre skeive menneskers historier.

Hun ser at det for mange virker vanskelig å bygge bro mellom religiøse overbevisninger og legning eller kjønnsidentitet. Tro og identitet kan dra i motsatte retninger når flere religiøse samfunn åpenlyst diskriminerer mot andre legninger og kjønnsidentiteter. I slike situasjoner mener Anette at selvaksept og -kjærlighet må komme først, og så kan aksept fra trossamfunnet rundt komme senere.

– Jeg tror at det å gi litt faen i andre er viktig, selv om det for mange vil kunne føles tungt og ensomt. Husk at du ikke er alene.

Gay = Yay

For Anette har organisasjonen Skeiv Ungdom vært en god støttespiller, spesielt etter at hun flyttet til ukjente Trondheim. Samholdet har gitt henne

mange av hennes nåværende venner og inspirerte henne til å skape lignende trygge omgivelser for andre.

For Anette har ikke det sosiale ved religiøse samfunn vært en viktig faktor fordi hun har hatt sin egen sosiale arena gjennom Skeiv Ungdom. Likevel skulle hun gjerne ønske de to kunne sameksistere mer. Hun mener at mye av skillet mellom religiøse og skeive miljøer er kunstig skapt av uinformert frykt.

– De aller fleste religioner er basert på kjærlighet, men det finnes dem som rettferdiggjør sin frykt for andre mennesker, og deres annerledeshet, med religion.

Ikke alltid splittelse

21 år gamle Sondre Neteland er homofil og kristen. Han er også styremedlem i Trondheims kristelige studentlag (Laget). Laget skriver på sine nettsider at de ønsker å samle kristne studenter i Trondheim, og at de ønsker å gjøre Jesus kjent på studiestedene i byen.

Sondre forteller at Laget ikke har noe tilbud spesifikt rettet mot homofile, men at det likevel er en organisasjon som er åpen for absolutt alle.

– Det er ikke nødvendig å nevne noe om egen legning for å være medlem, det er helt åpent for alle.

Sondre forteller at han selv ikke er med på alle møtene som holdes i Laget, men at han opplever lite diskusjon rundt temaet seksualitet når han er der. Han påpeker at det ikke betyr at legning og kjønnsidentitet er ikke-tema.

– Jeg har hørt lite om skeive generelt og hva folk synes. Det betyr ikke at det er tabu av den grunn, men heller at folk ikke tar det opp.

Homoterapi og fordommer

Dokumentarer som stiller kritiske spørsmål til strenge religiøse samfunn er både bra og viktig, men de påvirker også trossamfunn som tar avstand fra slike handlinger. Sondre forteller at Laget selv har merket fordommer utenfra.

– Vi opplever nok litt fordommer på grunn av dokumentarer som *Homoterapi*, og alt som kommer i nyhetene etter noe sånt. Også ting som har blitt skrevet i Under Dusken. Det kan det virke som alle kristne er homofobe, og at det ikke finnes nyanser.

Sondre forteller videre at han opplever at yngre har et større spenn når det kommer til fordommer enn de eldre generelt i samfunnet.

– Det er mye mer variasjon blant yngre når det kommer til hva fordommene deres kan være. Blant eldre er det enten at du er kristen, eller så ser man på kristendom som kun tradisjon. Yngre tenker «kult at du er religiøs», mens andre tenker at det er idiotisk, fordi det er anti-vitenskap. Men jeg opplever stor åpenhet og mye variasjon.

Intoleranse i tro

I 2016 skapte en tegnefilm fra Jehovas vitner voldsomme reaksjoner. Til TV2

skrev mediekontakt Tom Frisvold at videoen «En mann og én kvinne» er laget i en rekke av videoer som er ment for å hjelpe foreldre med å undervise barna sine. Videoen forklarer lettfattelig at homofile ikke slipper gjennom «sikkerhetskontrollen» til paradiset. En rekke kjendiser uttrykte offentlig sin avsky mot trossamfunnet. Selv mener Sondre at man skal være forsiktig med å kritisere samfunn som tilsynelatende ikke støtter homofili.

– Det å si at man ikke støtter homofili kan være litt unyansert. For enkelte kan det bety at de ikke vil vie homofile, men at de likevel synes det er greit at de er sammen. Andre kan derimot ha et hatefullt forhold til homofile. Men det er viktig at folk har respekt for hverandre og forskjellige synspunkt. Jeg har fullstendig aksept og forståelse for at folk mener forskjellige ting.

Til tross for all debatt, mener Sondre at det viktigste er å møte kritikk og fordommer med kjærlighet.

– Jeg føler de fleste i samfunnet i dag møter intoleranse med intoleranse. Personlig foretrekker jeg å møte intoleranse med kjærlighet. På grunn av troen min og legningen min er dette svært viktig.

Ordbok på skakke

Heteronormativet er tankemåten som benytter heteroseksualitet og tilhørende stereotypisk livsstil som samfunnsnorm.

Karismatisk kristendom er en form for kristendom som legger stor vekt på det de kaller «åndens gave». Dette inkluderer hendelser som tungetaler, profetier og helbredelse. Både pinsemenigheten og karismatiske frimenigheter ligger under denne betegnelsen. **UD**

FOTO: Privat/Olaf Hafsmo

KUMBAYA: Anette Johansen ønsker at tro og identitet kunne gått mer hånd i hånd når begge handler om kjærlighet.

FRESENDE GRYTERETT FOR LATE STUDENTER

TEKST OG FOTO: Henrik Hammarstrøm

Lei av taco, men fremdeles lyst på texmex?
Prøv chili con carne!

God mat trenger ikke være vanskelig å lage. Ved hjelp av tacokrydder og kidneybønner, kan alminnelige grønnsaker og den triste nedfryste kjøttdeigen bli til en gryterett som kan imponere både kollektiv og samboer.

Det flotte med chili con carne er at det er billig å lage, og derfor er en god rett i hverdagen til den fattige student. De fleste av de hermetiske ingrediensene går for rundt 10 kr pakken, og med et skarpt øye kan man lett finne tilbud på grønnsaker.

Videre kan det lønne seg å lage mye om gangen, ettersom man kan bruke mindre tid på matlaging og mer tid på studier eller jobb. Oppskriften regner derfor med store porsjoner, for det er vel ingenting som slår rester?

TIL 8 PORSJONER:

- 2 pakker oppkuttete tomater
- 2 bokser tomatpuré
- 2 pakker kidneybønner
- 1 boks soltørkede tomater
- 1 chili, finkuttet
- 1 paprika, finkuttet
- 2 hvitløksfedd, finkuttet
- 1 hel løk, finkuttet
- 1 pakke kjøttdeig
- Spisskummen
- Salt og pepper
- Tacokrydder
- 1 pose med ris (som tillegg)

FRAMGANGSMÅTE:

- 1) Ha pakkene med oppkuttete tomater og tomatpuré i en stor kjele.
- 2) Åpne glasset med soltørkede tomater og hell alt innholdet i kjelen med resten av tomatene. (Dersom de soltørkede tomatene er hele, kan det være lurt å kutte dem opp med saks før de går i kjelen).
- 3) Skyll kidneybønnene i kaldt vann. Når bønnene er ferdigskylte, putt dem i kjelen. Sett kjelen på medium varme og bland innholdet.
- 4) Kutt løk, chili, paprika og hvitløk opp i små biter, og stek dem på medium varme i en stekepanne. Når løken begynner å bli gyllen tilsett grønnsakene i kjelen sammen med tomatene og bønnene.
- 5) Brun kjøttdeigen, og tilsett tacokrydderet. Når alt er blandet, ha kjøttet i kjelen. Tilsett spisskummen, salt og pepper, og krydre etter behov. La gryten koke i 30 min.

NB! Total koketid blir på rundt 60 min ettersom du lar gryten koke med kidneybønnene mens du kutter opp og steker grønnsaker.

FOTO: Ola Resell

Terrengsykkelpark kan endelig realiseres

Tildeling av over to millioner kroner gjør det mulig å bygge første del av sykkelparken på Byåsen til sommeren.

TEKST: Emil Sørheim

Prosjektet startet allerede i 2014 og var planlagt å ligge i Granåsen. I 2017 ble planene endret på grunn av topografien i Granåsen, og Nilsbyen på Byåsen ble den nye plasseringen.

– I Granåsen la vi fort merke til at terrenget enten var veldig bratt eller bløtt, sier prosjektleder Ola Resell i Trondhjems Velocipedklub (TVK), og initiativtaker for prosjektet i Nilsbyen.

Nilsbyen ligger på Byåsen, rett ved Bymarka. De eksisterende anleggene til Byåsen IL i Nilsbyen har som kjent oppfostret mange gode skiløpere gjennom tidene.

En kabal som må gå opp

Planleggingen av anlegget skjer i samråd med både Byåsen IL og Byåsen Skiskytterlag. Det er nødvendig med

tanke på de eksisterende anleggene som begge klubbene har i Nilsbyen. Resell mener at samarbeidet fungerer godt. Torbjørn Mæhlumsveen, avdelingsleder for langrenn i Byåsen IL, deler oppfatningen om akkurat det:

– Vi ønsker prosjektet velkommen, og ser positivt på at flere kan ta i bruk anlegget i Nilsbyen, sier Mæhlumsveen.

Resell sier: – Terrengsykling foregår jo hovedsaklig på sommeren. Med dette prosjektet får vi dermed utnyttet et anlegg som allerede eksisterer. Det er noe av det som gjør dette så fint.

Anlegget brukes til skiaktivitet på vinteren og barmarkstrening på sommeren. Derfor må det tilrettelegges slik at syklingen kan foregå parallelt med andre aktiviteter. Siden terrengsykkelløypa er spesielt utsatt for regn må det også tilrettelegges for at vannet ikke skal ødelegge løypa.

– Rekkje Stiutvikling gjør en rekke tiltak, blant annet undersøkelser med helningsgrad som skal gjøre at vannet ikke renner i løypa, men på tvers, sier han.

Ønsker bredest mulig målgruppe

Målgruppen for terrengsykkelparken skal være av det brede slaget, ettersom man ønsker et anlegg som kan brukes av alle.

– Vi vil ha noen traseer for nybegynnere og noen egnet for konkurranse. På denne måten kan man velge. I traseene som brukes i konkurranser vil man kunne velge mellom A-løyper og B-løyper, hvor man i den ene får en teknisk enkel løype og i den andre en litt vanskeligere, men kortere løype. Det er slik konkurransekravene er, påpeker Resell.

Optimistisk

Initiativtakeren er optimistisk med tanke på byggeplanene. Tildelingen av midler fra Gjensidigestiftelsen og Sparebank 1 SMN ble først omtalt av nettstedet terrengsykling.no. Der kom det også fram at tildelingen fra Gjensidigestiftelsen er den største som er vedtatt i regionen, utenom et prosjekt som krysser fylkesgrensa.

Med to millioner kroner fra førstnevnte og 200 000 fra sistnevnte kan de igangsette byggeplan en. Hele terrengsykkelløypa som skal bygges

består av tre sløyfer i terrenget, og byggeplanen utgjør én av disse sløyfene.

– Denne delen av løypa kan tas i bruk så fort den er klar, selv om resten av løypa ikke står ferdig, sier Resell.

Når hele anlegget er på plass er driftskostnadene ganske små, og består i dugnadsarbeid fra klubbene som eier anlegget. Ifølge Resell selv utgjør dette en relativt liten arbeidsmengde. Dette er en av grunnene til at han ikke er urolig for den økonomiske inndekningen. Kommunen har ikke satt av penger til prosjektet i årets budsjett. Det er snakk om drøyt fire millioner som Resell mener mangler for å få realisert hele byggeplanen med alle tre sløyfene.

– Det vi håper er at når vi nå kommer i gang med prosjektet, vil kommunen etter hvert se hvor bra dette prosjektet blir og forhåpentligvis få lyst til å finansiere resten av prosjektet, sier han. **UD**

FOTO: Glemund Jakobsen

PÅ BEFARING: etter hvert viste det seg at det var bedre å bygge terrengsykkelpark på Nilsbyen enn i Granåsen.

— med hjerte for lærerstudenter

**Barnhagelærer • Faglærer • Grunnskolelærer • Lektor
Pedagogikk • PPU • Spesialpedagogikk • Yrkesfaglærer**

Send **PS** til **02014**
og bli medlem i dag.
Gratis medlemskap!

GULLBALL

Karsten Warholm har fått gullballen av oss før, men denne gangen er det i kjølvannet av Idrettsgallaen. Warholm stakk av med tre priser på årets Idrettsgalla, etter nok et eventyrlig år for hekkeløperen. Disse prisene, samt at treneren Leif Olav Alnes har fått prisen Årets Trener på Idrettsgallaen opptil flere ganger står som bevis på at de to har blitt hele Norges Karsten og Leif. Amalie Iuel havner dessverre ofte i skyggen av de to andre, til tross for at hun også har hatt Alnes som trener, men hun er selvfølgelig med i tankene når vi nå ønsker dem lykke til med den kommende sesongen!

RØDT KORT

Praksisen med videodømming i håndball er jevnt over god, men kan fint forbedres. Når videodømming tas i bruk fikk ikke noen andre enn dommerne se situasjonene i reprise. Det Europeiske Håndballforbundet (EHF) har ifølge Nettavisen ingen plan om å endre praksisen. Begrunnelsen for dette er av det tynne slaget, da EHF ønsker at det kun er dommerne som skal ta avgjørelsen som får betydning for kampen. Det har imidlertid ingenting å si om flere får se bildene i reprise.

BESØK UTDANNINGSMESSEN!

- Finn dine karrieremuligheter
- Bredt utvalg av norske utdanningstilbud
- Bedrifter og organisasjoner
- Studietilbud i utlandet
- Etterutdanning og kurs
- Foredrag med aktuelle tema: Fremtidens arbeidsmarked, tjeneste- og jobbmuligheter i Forsvaret, utdanning i utlandet, studentliv og studentøkonomi

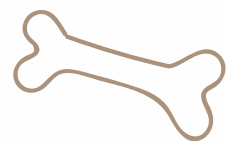
UTDANNING
& KARRIERE

Trondheim Spektrum
30. - 31. januar 2020

Åpningstider
Torsdag 30. januar 09.00 – 15.00
Fredag 31. januar 09.00 – 14.00

Få med deg Energisk
– et vitenshow med **Andreas Wahl**

Gratis for forhåndsregistrerte!
Hent gratisbillett på:
www.tautdanning.no

STUDENTENS BESTE VENN

For Knut var det å få hund en barndomsdrøm. Jenny fikk hund for å bedre sin psykiske helse. Ragnar ventet til sisteåret på studiet og skaffet seg drømmerasen.

TEKST: Oda Sofie Mathisen Gallefoss | FOTO: Kristian Marcelius Benum

Jeg står og venter i regnet utenfor realfagsbygget på Gløshaugen. Den første hunden jeg skal møte i dag er Akira. Han kommer mot oss sammen med eieren Knut Høie Håland. Akira er en shiba og er - i motsetning til hva været skulle tilsi - i topphumør i dag.

Bakken er glasert med is, og når Akira drar Knut bortover glattisen er det bare så vidt han klarer å holde seg på beina. Jeg håndhilser på Knut og får en varm hilsen fra hunden. Knut begynner på historien om hvordan han fikk Akira mens går vi nedover mot hovedbygget.

– Jeg fikk Akira da jeg studerte i Porsgrunn. Nå har jeg hatt han i et år.

Det forklarer den lekne hunden. Han er fortsatt bare en valp. Knut forteller at det var en barndomsdrøm å få seg hund.

– Jeg fikk aldri lov av foreldrene mine.

En barndomsdrøm

Da Knut flyttet ut kunne barndomsdrømmen endelig gå i oppfyllelse. Han fikk Akira da han bodde i en leilighet i Porsgrunn, men da han flyttet til Trondheim ble det litt vanskeligere å finne et sted å bo.

– Jeg fant til slutt et sted som tillot dyrehold, og fikk ordnet mye i den første telefonsamtalen. Der jeg bor nå er vi tre studenter som bor sammen.

Hjemme hverken bjeffer eller klager Akira. Der bor han på rommet til Knut, men får også komme litt ut i stua.

– Det var mye mer ansvar enn jeg trodde. Jeg visste det ville gå mye tid til hunden, men jeg hadde ikke tenkt så mye på alt ansvaret.

Knut forteller at en av fordelene med hund er en mye bedre struktur i hverdagen. Som student kan Knut ha forelesning tidlig en dag og sent den neste. Da kan dagene fort bli lite strukturerte.

– Men når man har hund så må man jo alltid opp og gå tur og gi den mat, forklarer han

Nå har de laget gode rutiner, og Knut sier at det går mye lettere nå som Akira er ferdig oppdratt.

– Jeg fikk ham i eksamensperioden. Det fungerte bra fordi jeg kunne være mye hjemme. Akira!

En skuffet Akira må dessverre snu seg og forlate det han holder på med. Vi stopper opp og hunden blir stående pliktskyldig ved siden av Knut. De to ser hverandre inn i øynene i noen sekunder. Så går vi videre.

Både fordeler og ulemper

Det kan bli vanskelig hvis Knut har mye obligatorisk arbeid på skolen i en periode. Da blir han nødt til å balansere timevis mellom skolearbeid og ansvaret ved å ha hund.

– Det er ikke alltid alle synes det er like greit at jeg må hjem til Akira. Han blir rastløs og vil jo gå tur. Men for det meste synes de fleste det er kjekt med hund!

Knut og Akira er også med i NTNUI Hund, en organisasjon som arrangerer aktiviteter for studenter med hund. Her får de to delta i et fellesskap med ukentlige søndagsturer sammen med flere andre hundeeiere og hundene deres.

– Er dette noe du synes gjør det litt lettere å ha hund?

– Ja, det synes jeg! Det er veldig fint både for oss og for hundene å få møtes og sosialisere en gang i blant.

Lettversjon av å få baby

Etter å ha sagt hadet til Knut og Akira skal jeg møte Jenny Marie Ragnhild Andersen og hennes Tuna, en bolognese på nesten tre år. Hunden kommer som en liten, hvit ulldott fykende mot meg, godt kledd i en nusselig mariusgenser. Før jeg rekker å hilse på henne har hun allerede sjarmert tre jenter til opprømt hvining om hvor søt hun er. Jeg kan ikke annet enn å stemme i.

– Jeg har vokst opp med hund, forteller Jenny.

Det ble en brå overgang for henne da hun flytta til Trondheim. Hun gikk fra å ha tre hunder med familien til å ha ingen.

– Det blir liksom så stille uten hund!

Hun bor i egenkjøpt leilighet med samboeren og Tuna. En av grunnene til at Jenny ville flytte i leilighet var at hun visste hun ville ha hund.

– Det er mye som skjer som student. Å ha hund setter begrensninger. Vi er heldigvis to stykker, så det hjelper.

Terapihund

Det viser seg at Jenny har en litt annerledes grunn til å skaffe seg hund enn mange andre. Hun sliter selv med utmattelse. Tuna er altså ikke bare søt – hun fungerer også som en terapihund for eieren sin.

– Det er for å ha selskap når jeg er sliten. Hun er en slags levende teddybjørn i og med at hun er oppdratt for å ligge i senga og kose.

En av grunnene til at Jenny ville ha hund var at det ga henne en grunn til å

dra hjem hvis hun hadde sittet lenge på skolen en dag.

– Da er det godt å ha en annen grunn enn at jeg er sliten - jeg må faktisk hjem til hunden min! Det blir ikke bare den samme grunnen hver gang.

Hun synes likevel at den som skaffer seg hund av denne grunnen burde være klar over ansvaret som følger med.

– Det er en slags lettversjon av å få en baby. Det er mye jobb! Man får ikke så mye søvn de første ukene, ler hun.

Tuna ser opp på oss. Hun står ved siden av en liten busk, og ser om mulig enda mindre ut ved siden av den. Jenny fortsetter med å fortelle at for mange kan det spesielt bli et sjokk med en liten hund.

– Hun er like mye jobb som en stor hund. De blir voksne de små hundene også. De har personligheter og egne meninger, og de er ikke bare kosedyr.

Jenny er stort sett bare positiv. Hun smiler til Tuna og rister på hodet.

– Jeg er veldig glad for at jeg klarte å få det til å skje. Det er ikke nødvendigvis den smarteste eller mest økonomiske tingen å gjøre som student, men det har absolutt gitt meg mer enn det har tatt.

Bratt læringskurve

Til slutt i dette hundemaratonet skal jeg møte Ragnar Olderkjær Bråstein og hans åtte måneder gamle Jimin. Jeg må ta turen ut til busstoppet bak Realfagsbygget hvor jeg får se en vakker norsk buhund som står stødig ved siden av eieren sin. Til tross for den unge alderen er denne hunden lydigheten selv, og følger opp alt Ragnar ber han gjøre. Jeg får fort vite at det har vært mye arbeid for å komme hit.

– Jeg har aldri hatt hund før. Jeg har hatt lyst lenge, og begynte å legge planer omtrent et år i forveien.

Ragnar fikk hund sommeren før han begynte på femte året på studiet.

Han forteller at det har vært en bratt læringskurve fra da han fikk hund til nå.

- Jeg så masse på Youtube-videoer da jeg fikk ham, for å lære.

For ham var det likevel et enkelt valg. Han mener det beste man kan gjøre hvis man ønsker seg hund er å vente til sisteåret.

- Det finnes ikke noe bedre tidspunkt. Jeg ville aldri fått hund tidligere som student.

Ragnar forteller at han tidligere har vært veldig aktiv i forskjellige verv. Da syntes han det var altfor begrensende å skulle ha hund. Det var ikke før han begynte på sitt femte år at han følte seg ferdig med den delen av studentlivet.

- Du har mye tid når du skriver master, og kan gjerne skrive og lese hjemme. Jeg er nesten aldri på Gløshaugen lenger.

– Hadde aldri fungert uten ekstra penger

Ragnar og Jimin bor i leilighet i en privat studentby. Dette ble løsningen da det oppsto problemer med å finne et sted som tillot hundehold.

- Fordelen med å bo i en student-blokk er at det er mange som har sett Jimin, og som gjerne vil ta ham ut og passe ham for meg.

Ragnar er likevel veldig klar på en ting: man kan ikke bare skaffe seg hund uten å ha tenkt på det økonomiske ved det først.

- Det hjelper med penger. Det blir jo dyrt, og det hadde aldri fungert uten ekstra penger.

For Ragnar ble det også en ekstra spesiell situasjon på grunn av rasen han ønsket seg. Det er i Norge høyere etterspørsel enn tilbud etter norsk buhund.

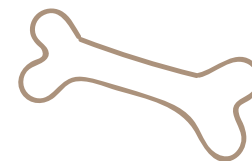

- Jeg måtte gjøre et bra inntrykk, og reiste ned på forhånd for å møte oppdretteren.

- *Tror du at du stiller dårligere i den situasjonen som student?*

- Jeg vil tro du stiller dårligere enn for eksempel en familie med unger. Men man må jo bare gjøre et så bra inntrykk man kan. Det gikk bra å gjøre et godt inntrykk selv om jeg var student.

Vi sier hadet når vi skal hver vår vei. Jeg ser etter hunden som tripper glad nedover veien. Halen går fram og tilbake. Så forsvinner de to rundt en sving og jeg begynner på de islagte bakkene ned fra Gløshaugen. Søren, det hadde ikke vært så ille å ha en sånn en hjemme på hybelen nå. **UD**

Mitt hjerte banker for NTNU

Anne Borg ble før jul tilsatt som ny rektor ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet. Hun er universitetes første kvinnelige rektor.

TEKST: Marianne Knudsen | FOTO: Torstein Olav Eriksen

Anne Borg er æresdoktor ved det anerkjente universitetet Lund i Sverige, og har vært og er medlem av en rekke nasjonale og internasjonale komiteer og utvalg. Som rektor vil hun være leder for Norges største universitet med mer enn 8000 ansatte og 42 000 studenter, med hovedsete i Trondheim og kontor på Gløshaugen.

– Jeg er en som har jobbet ved NTNU størsteparten av min yrkeskarriere. Jeg kom til Trondheim i 1977 og begynte å studere som sivilingeniør. Jeg kommer opprinnelig fra Hønefoss og ville

ikke gjøre som mange gjorde, flytte til Oslo. Jeg ville lengre hjemmefra.

Hun har tatt en sivilingeniørgrad og en doktorgrad i fysikk, og har lenge vært professor. Borg viet mye av livet sitt til faget, men jobbet også med mye forskjellig innenfor NTNU, blant annet utdanningsspørsmål som tidligere leder for utdanningsutvalget på instituttet for fysikk.

– Det har lenge vært en tråd, bortsett fra perioden jeg jobbet som dekan på det som da var fakultetet for naturvitenskap og nå som rektor. Ellers har jeg en mann som jeg har

vært gift med i noen og tredve år. Også har jeg to voksne sønner.

–Ildsjel

Borg har både som dekan og prorektor for utdanning vært svært opptatt av forskning og utdanning, men også å fremme kvinner i forskning. Hun beskrives som en ildsjel. Hva er det som skaper et slikt engasjement?

– Jeg liker å sette meg mål, jobbe for dem og oppnå dem. Det gir meg masse energi å se at man får til ting, å se at man lykkes når man engasjerer seg, sier hun.

Borg blir også glad og inspirert av å se studenter som i utgangspunktet ikke er så sterke på papiret når de kommer med et prosjekt eller en masteroppgave. Å se hvordan de vokser, blomstrer og plutselig gjør det veldig bra og får til ting synes hun er veldig inspirerende.

– Jeg har et stort hjerte for NTNU. Det gjennomsyrrer mitt arbeid og min motivasjon. NTNU er fantastisk og har uendelig med utviklingsmuligheter. NTNU har bidratt til omstilling i Norge og det skal vi fortsette med. Det inspirerer meg. Dette er jo drømmejobben!

Stortrives på NTNU

– Om noen hadde spurt meg om jeg ville blitt rektor for NTNU for ti år siden ville jeg nok svart, nei det kommer nok aldri til å skje.

Borg synes at NTNU er en fantastisk institusjon.

– Jeg ønsker å jobbe for det beste for universitetet, som jeg har jobbet mye med og kjenner til. Nå er vi i en fase der det er viktig at man har en rektor som kjenner oss godt, sier Borg.

Borg har lyst til å bidra til å utvikle NTNU i det hun ser på det som et ekstremt viktig tiår.

– Vi ser miljøengasjementet som er et aspekt av bærekraft. De institusjonene som skal lykkes framover må ta innover seg de store utfordringene som Norge og kloden står overfor. Det har jeg lyst å være med å sette en retning for i NTNU.

Har du et skjult talent?

– Jeg har vokst opp i en klassisk musikktradisjon og har hørt mye på klassisk musikk. Jeg elsker strykekonserter, russiske komponister, jazz og piano. Jeg var student da jazzlinjen ble etablert og har spilt mye klarinett og piano.

Borg droppet piano da hun flyttet på hybel, men fortsatte med klarinett. Hun spilte i mange år i student-orkestret og etterhvert også i et amatørorkester og Snaustrinda.

– Jeg var med på UKA da jeg var student og hadde verv der. Jeg har derfor et nært forhold til Studenter-samfunnet, men jeg spiller ikke mye nå lengre. Klarinetten er litt nedstøvet, sier hun.

Det virker som det går veldig i ett, nesten til alle døgnets tider. Du er med andre ord veldig travel. Hva er det du gjør når du først har fri? Hva gjør du for å slappe av?

– For å være ærlig så har jeg ikke så mye fri, men når jeg har det så prøver jeg å bruke tid på trening. Jeg har en mann og vi er veldig glad i musikk, dra på opera, å reise, dra på konserter, og jazzfestivaler. Jeg er også glad i å gå på tur og ski. Spesielt ski.

Utdanner de som skal være med å endre verden

– NTNU er en institusjon som er veldig attraktiv med et godt omdømme og et nært samarbeid med arbeidsliv, både i næringsliv og offentlig sektor. I tillegg har NTNU også et stort internasjonalt samarbeid.

Borg mener dette utgjør en viktig rolle i Norge som stadig må drives og videreutvikles.

– I det tiåret som kommer er bærekraft svært viktig. Mange av de som er ute og protesterer, demonstrerer og streiker, skal være våre studenter. De vi utdanner er de som skal være med å endre verden. Vi må utvikle både studieporteføljen vår, forskningsaktivitetene og innovasjonsaktivitetene, sier Borg.

Borg mener at miljø er et aspekt ved bærekraft, men at vi også har en veldig ustabil politisk situasjon her i verden.

NTNU: Anne Borg har jobbet ved NTNU størsteparten av sin yrkeskarriere, og mener at NTNU har uendelig med utviklingsmuligheter.

– Aspekter som økonomi, demokrati og å ha et jobbmarked som fungerer er viktig. Vi skal være en institusjon som bidrar i utviklingen av årene som kommer. De kandidatene vi utdanner er de som i framtiden skal gjøre jobben, sier hun.

Du er den første kvinnelige rektoren på NTNU. Du skaper jo historie og setter en standard. Ser du for deg noen utfordringer knyttet til det å være kvinne i en så stor lederstilling?

– Det er absolutt på tide. Jeg tenker at det ikke burde være noen utfordringer knyttet til det, sier Borg.

Da Borg ble ansatt på fysikk var hun den andre kvinnen som ble ansatt. I dag mener hun at det er en selvfølge for oss at kvinner skal være i toppstillinger, og slik bør det også være på NTNU.

– Det er på tide. Nå starter det med meg.

Hva er ditt budskap til Trondheims mange studenter?

– Jeg har to budskap. Først og fremst så må ikke studentene undervurdere mulighetene de har til å gjøre en forskjell. Jeg forventer og ønsker at de skal bruke mulighetene sine fordi de har stor påvirkningskraft.

Vi som utdanningsinstitusjon har store forventninger til studentene og studentene har store forventninger til oss. Trondheim er også nummer én som studentby og det må ikke studentene i Trondheim slutte å være opptatt av! Det må videreutvikles. **UD**

GI DIN CV ET UNIKT LØFT I SOMMER!

Nå har du muligheten til å komme på innsiden av Norges mest attraktive arbeidsplass. Vi har nå lagt ut sommerjobber innen et vidt spekter av våre fagområder.

Som kjent vil praksis fra høykompetansemiljøer i SINTEF gi deg en globalt verdsatt ballast du tar med deg videre samme hvor du ønsker deg i arbeidslivet. Men som du også sikkert vet ønsker faktisk de fleste etter endt utdanning å skape sin karriere nettopp i SINTEF. En av mange grunner til dette er nok at alt overskudd vår forskning skaper blir investert tilbake til dem som virkelig skapte det. Nemlig våre ansatte. Dette i form av verdensledende laboratorier, kompetanseløft og midler til framtidig forskning.

Gå inn på www.sintef.no/sommer og finn ut mer før fristen løper ut. Verden vil ha våre løsninger og vi vil ha dine.

Velkommen til SINTEF – Teknologi for et bedre samfunn.

www.sintef.no

Et tiår tapt i en sky

På ti år har jeg gått fra tenåring til ung voksen, og jeg har fylt opp skyen min med så mange minner at hele landet ligger tåkelagt.

TEKST: Renate Leth-Olsen | ILLUSTRASJON: Siri Frøystein

«Skal vi se i bildealbum i dag?» spurte pappa oppglødd i romjula. I bokhylla i gangen har vi fotoalbum som viser fram hele barndommen min, og på loftet har mamma album helt tilbake til studietiden sin. Alle er sirlig organisert etter dato, og ved siden av hvert bilde står en forklarende bildetekst. Disse albumene stopper rundt 2009, året mamma fikk sin første smarttelefon. Familiebildene våre ligger nå på Facebook. Riktignok er alle organisert kronologisk og med bildetekst, men man får ikke den samme følelsen av å surfe på nettet som man får av å bla i fotoalbum. De føles mindre aktivt bevart, som om minnene ikke er like verdsatte.

Det er ikke bare familiebildene som svever på internettet, det gjør også store deler av min barndom. Når jeg tenker tilbake på hvordan jeg og vennene mine brukte tiden vår sammen i barndommen tenker jeg på Sims, Piczo, og Chatroulette. Vi brukte endeløse timer på å lage og drepe familier i Sims. Vi lagde et latterlig antall Piczo-sider utstyrt med varierende mengder glitter og animasjoner, og vi chattet med altfor mange fremmede menn på Chatroulette. Jeg lagde videoer, publiserte

bilder, og skrev metervis med blogginnlegg. Tilbake fikk jeg venneforespørsler fra tyske menn på Facebook og en italiensk mann som catfishet meg i 5 år. Familiene mine på Sims forsvant da vi byttet PC, Piczo og Blogg.no gikk konkurs og slettet alle bloggene, og (heldigvis) har vi ingen videoer av alle mennene som blottet seg for oss på Chatroulette. Alle animasjonene og penisene er slukt av det svarte hullet vi kaller internett.

Mitt voksne liv fortsetter å generere en overflod av digitale spor. Jeg tekster og videochatter med venner og familie konstant, men alle «jeg er glad i deg» og «jeg savner deg» og «du vil ikke TRO hva som skjedde i går» blir borte i den endeløse strømmen av kommunikasjon. Om jeg skulle ha tatt vare på disse minnene måtte jeg ha tatt skjermdump av meldingene for så å printe dem ut, som en blek og desperat kopi av et håndskrevet brev. Ikke fremkaller jeg bilder heller. I motsetning til min mors imponerende samling har jeg totalt syv bilder av vennene mine printet ut. Resten har jeg jo på kamerarullen på mobilen, lett tilgjengelig til enhver tid. Jeg har prøvd å sile ut de jeg vil fremkalle og bevare, men jeg går meg bort i minnelabyrinten hver gang. Det er for mange til at jeg klarer å velge, en skog av minner så tett at jeg såvidt kan skimte trærne.

Det er akkurat dette som er problemet: Jeg har for mye lagringsplass. Jeg betaler til og med Apple 10 kr i måneden for å lagre ting jeg ikke husker at jeg har. Jeg aner ikke hva denne skyen faktisk er, eller hvorfor det koster akkurat 10 kr. Likevel har jeg puttet alle mine kjente og kjære inni denne ukjente tingen, alle holdpunktene jeg bruker for å hjelpe meg huske livet jeg har

levd så langt. Uten dem er hukommelsen min veldig vag. Fram til fotoalbumene til mamma ender, har jeg noenlunde kontroll. Alle bildene er fyr-tårn som lyser opp en liten del av minnetåken. Nå har jeg derimot kun en sky som lyser opp skodden. Om skyen en dag fordufter sitter jeg ikke igjen med annet enn mine egne tåkelagte idéer av fortiden.

Lenge har jeg trodd på løgnen om at ingenting blir borte på internett, men det virker som om det eneste som aldri forsvinner er nakenbilder publisert mot noens vilje. Etter å ha sett både Piczo-sider og pikker gå opp i røyk, har jeg innsett at jeg må bli bedre til å aktivt bevare de minnene jeg vil beholde. Internett er ingen minnebok. Å ha bilder i skyen betyr bare at man ikke har slettet dem ennå, mens å ha dem i et fotoalbum er som å si at man aktivt velger å huske visse øyeblikk for alltid, som en kjærlighetserklæring til de avbildede. Satt sammen forteller albumet en helhetlig historie som min fragmenterte kamerarull ikke får stotret frem. Det forrige tiåret har kanskje fordampet som dugg i morgensolen, men jeg nekter at det samme skal skje med det neste.

2010-TALLETS BESTE OG VERSTE FILMER

Kulturredaksjonen har samlet
de beste og verste filmene
som står sterkest i våre minner
fra det siste tiåret.

TEKST: Kulturredaksjonen

FOTO: Scanbox

DE URØRLIGE (2011)

Filmen som ble alle fransklærers redning etter å ha vist *Amélie* (2001) 40 ganger. Historien er om en mann på sosialstønad som ender opp med å bli bestevenn med mannen i rullestol som blir hans arbeidsgiver. Det er et vennskap på tross av klasseforskjeller som viser at alle har noe å lære hverandre, og at lammelse ikke trenger å hindre deg fra å røyke hasj.

FOTO: Selmer Media

THE DEATH OF STALIN (2018)

Dette var en av tiårets morsomste filmer, noe man ikke umiddelbart kan gjette seg til ut ifra tittelen. Den innerste sirkelen av torturkammeret Sovjet må plutselig kjempe om å få fylle Stalins sko. Regissør Arnardo Iannucci får fram den mørke komikken i en slik machiavellisk balansegang, der det minste feiltrinn eller tap av ansikt kan føre deg (eller kona) rett til GULag. Særlig gjør den inkompetente Khrustsjov (Steve Buscemi), i samspill med en latterlig partiledelse, diktatorens død til noe absolutt festlig.

FOTO: Twentieth Century Fox Norway

THE FAVOURITE (2018)

Dette periodedramaet handler om dronning Anne av England og om maktspeilet, de lesbiske romansene og mordforsøkene som florerer rundt henne. Tonen er så tørr som den må være når man er i kongelig nærvær, men dette lar de tørre kommentarene blomstre og gir en vidunderlig kontrast til slapstickhumoren som sniker seg inn.

FOTO: Twentieth Century Fox Norway

THE SHAPE OF WATER (2017)

Hovedpersonen Elisa er ensom og jobber som vaktmester på et forskningsanlegg, når de oppdager et fiskemonster. I en filmverden hvor monstre er til for å drepes av superhelter, er det oppfriskende å se dette nydelige eventyret om en kvinnes beslutsomhet om å ha sex med en fiskemann. Ikke bare er selve historien et frisk pust, men utførelsen er i tillegg suveren og nydelig blågrønn.

FOTO: United International Pictures

HER (2013)

I en nær framtid der ekte kjærlighet er blitt mangelvare, lever Theodore av å skrive ektefølte brev for andre mennesker. Kjærlighet er også blitt en vare, som du kan oppleve gjennom teknologi. Her tar vår egen samtid på kornet ved å kritisere moderne romantikk. Den viser hvor altomfattende ensomheten er i vår digitale verden når Theodore innleder et forhold til et operativsystem.

AVATAR THE LAST AIRBENDER (2010)

Det er ikke ofte man gleder seg til en film er over, men det gjør man under denne filmen. M. Night Shyamalans live action remake av den svært populære serien med samme navn fungerer både dårlig som en adaptasjon og som en film i seg selv. Her har alt som hører til i en adaptasjon gått galt, hvor de høyt elskede karakterene i serien har mistet all form for personlighet og hvor skuespillerne selv ikke kan uttale navnene til de andre karakterene riktig. I tillegg lider filmen av dårlig manus, hvor både plott og dialog faller flatt. Noe av det aller verste med filmen er castingen av hvite skuespillere for å spille karakterer fra en serie som er basert på østasiatisk- og inuittkultur.

FOTO: United International Pictures

PAX (2010)

Hva får du for 22,5 millioner kroner? Kristoffer Joner, skjærgårdsdoktor Samuel Frøler og et manus av hele Norges vestkantgutt og nostalgiker Lars Saaby Christensen. På overflaten ligner det noe spiselig, men krasjlandingen *Pax* er alle klinsjers mor. Syv mennesker med godt betalte jobber befinner seg på flyet mellom Stockholm og Oslo i det det begynner å brenne i den ene motoren. De ser døden i hvitøyet og begynner å filosofere over livet. «Burde jeg pule alle kvinnene jeg møter?», grubler skjørtejegeren Peter. «Kan jeg heve meg over Gud?», spør kirurgen Erik. Svaret kommer ikke som noen overraskelse.

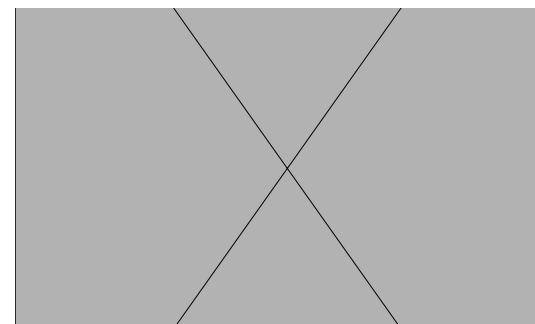

FOTO: Scanbox

BRØDRE (2015)

Brødre omhandler en mor som følger sine to barns oppvekst gjennom nesten to tiår (*Boyhood*-style), med kameraet på slep. Et godt konsept, hadde ikke denne moren overskygget handlingen med bilder av sin egen barndom, lagt inn ørtene klipp av hvite laken som i sakte film blafrer i vinden – alle klisjéers demente oldemor – samt fortalt det hele med en nostalgisk og overfølsom fortellerstemme som aldri overveier om barna egentlig fortjener å få hele sin barndom forvrengt av en forvirret filmskaper.

FOTO: Euforia

THE SNOWMAN (2017)

Hele Norges filmelite var i ekstase da det viste seg at Jo Nesbøs Snømannen skulle filmatiseres. Euforien ble heller ikke mindre da det ble kjent at den internasjonale stjernen Michael Fassbender gestaltet rollen som den forfylla politietterforskeren Harry Hole. Nå skulle både Oslo og Norge settes på det såkalte verdenskartet. Seriemorderen som dreper kvinner og etterlater seg en snømann blir en historie som spenner over to timer. Det føles derimot som om filmen varer i fire. Scenografien ligner en reklameplakat for Norge – et land der rike menn bor i forvokste stabbur med laftevegger og snøen har pudderkonsistens fra september til april.

FOTO: United International Pictures

FIFTY SHADES OF GREY (2015)

Snill, jomfruelig kvinne møter rik, dominant mann. En velkjent historie, skummelt universell og noe som burde holdes vekk fra kinolerretet. Historien forente kanskje mødre verden over med den bestselgende husmorporno-bokserien, men forhåpentligvis blir filmene glemt for ettertiden.

FOTO: Twentieth Century Fox Norway

LUNCHBORD I PALMEHAVEN

Britannia Hotel,
Dronningens gt. 5

NÅR:
Hverdager 11.30-14.00

PRIS:
525 kr

PASSER FOR:
Deg som sparer i aksjefond.

KLINTELL:
Folk med merkelogoer
på skjorta.

UTVALG:

MAT FOR PENGENE:

SERVICE:

MILJØ:

TOTALOPPLEVELSE:

HER FÅR DU BYENS MINSTE OG BESTE LAKSEPAI

I havet av bufféer står Britannia Hotel igjen som enehersker.

TEKST OG FOTO: Piffi og Gastromat

Piffi og Gastromat befinner seg utenfor ærverdige Britannia Hotel.

– Kan jeg hjelpe dere? Spør portøren i en trivelig tone.

Han er ulastelig antrukket, men holder av en eller annen grunn en svær Clas Ohlson-pose i den ene hånden.

– Vi skal spise lunsj i Speilsalen, sier Gastromat selvsikkert.

– I Speilsalen? Spør portøren forundret.

Det viser seg at Speilsalen kun er åpen i helgene, og dessuten bare på kveldstid. Portøren spør om de ikke skal i Palmehaven for å spise lunsjbuffé. Ah, det var selvsagt Palmehaven! Piffi og Gastromat ser raskt på hverandre. Pinlig.

Plutselig går det opp for Piffi at han har med seg drøssevis av bøker og verdisaker i en stor og dessuten ikke særlig pen, Haglöf-sekk. Fordi klesskapet i underetasjen ikke kan låses, er han nå nødt til å drasse den tunge sekken med seg opp gjennom foajeen og inn i Palmehaven, forbi stramme servitører og middelaldrende damer fra pene postnumre. Er det for sent å snu?

Gravet reinsdyr og mikrosveler

– De har mange typer laks, ass! utbryter Gastromat.

De stirrer på koldtbordavdelingen: Gravlaks, røkelaks, varmrøkt laks og laksepai. Skjønt, denne paien er knappe fem centimeter i diameter og kan slukes i ett jafs. Til gjengjeld smaker den fortreffelig.

Dessuten er det ingen grunn til å gå sulten. Her er det så flust av ulike retter at man ikke har sjans til å smake på

alt, uten å spise seg spymett. I tillegg til koldtbordet er det et salatbord, en stasjon med varmretter, et ostebord og et dessertbord. Bufféen bugner av lekre og kuriøse retter, som gravet reinsdyrkjøtt. En nydelig saltsukret kveite står igjen som bufféens absolutte høydepunkt.

Ansiktsrykkende servitriser

– Har personalet tatt kurs i å gå stille? De beveger seg helt lydløst gjennom lokalet, sier Gastromat.

– Jeg skvetter hver gang de spretter fram og spør om jeg vil ha mer kaffe, sier Piffi.

Servicen er nesten upåklagelig. Hver gang de garvede matanmelderne går for å servere seg, forsvinner skitne tallerkener fra bordet, og glassene er fylt opp.

– Men jeg merket en liten rykning i ansiktet på servitrisen da vi bare ba om vann. Jeg skjønner at det er en viss forventning om å bestille noe mer på et sånt sted, men det må være greit å takke nei, sier Gastromat.

Fadese ved ostebordet

– Ja, gutter, hva skal det være?

Piffi og Gastromat står foran varmmatbordet, og en kokk hopper lydløst fram fra ingensteds. Han forteller engasjert om rettene, sausene og tilbehøret, og skjærer opp noen solide andestykker. Han nærmest nøder de to anmelderne til å forsyne seg med fritert kål og confit-poteter.

– Anda er jævlig god, utbryter Piffi, akkurat litt for høyt.

– Kveita er perfekt den og, sier Gastromat.

Kokken virker hoppende glad over at han har å gjøre med to matglade gutter. Han jobber dessuten på alle stasjoner, og dukker også opp på dessertbordet og ostebordet. Nå er han virkelig på hugget.

– Ja, bare forsyn dere av alt!

– Hva slags ost er dette? spør Piffi og peker.

– Det er en blåmuggost, svarer kokken.

– Ja, det ser jeg, sier Piffi, alt for skarpt.

I to sekunder råder det en trykket stemning.

– Eh, unnskyld, sier Piffi spakt.

Han gjør opp for seg ved å frenetisk spørre om alle ostene. Jøss, den inneholder reinkjøtt? Hvor lang tid er denne osten lagret? Kokken svarer høflig og later som ingenting.

Stoler med metallisk lakk

– De har virkelig gjort en god jobb med oppussingen her, men disse stolene ser ut som de kommer fra en billig indisk restaurant, sier Gastromat.

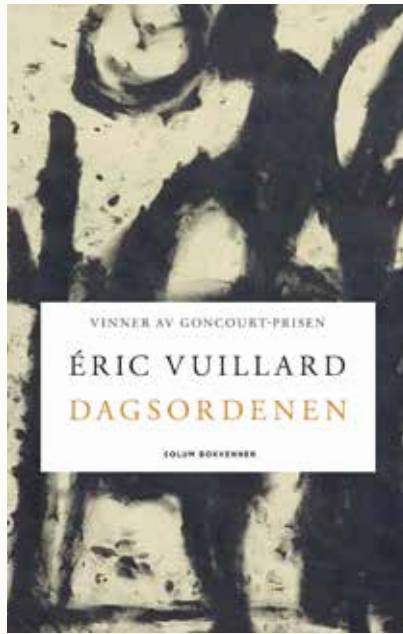
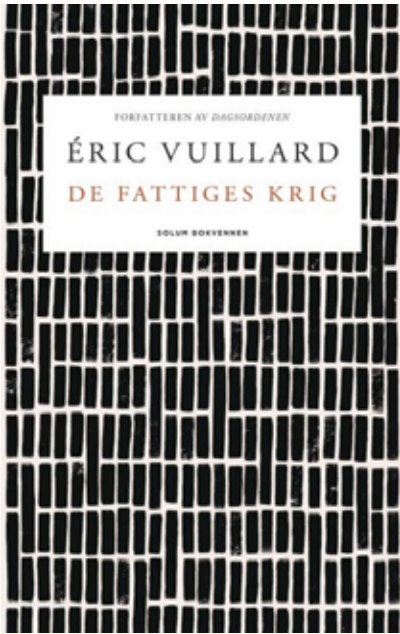
Han henviser til stolene midt i lokalet, som ser plastaktige ut og er malt i en metallisk rosa. I tillegg er rommet besatt med et rosa lys.

– Ikke bare blir porselenet rosa. Når jeg ser på din hårløse isse, ser jeg bare griserosa hud, sier Piffi til sin bordkavaler.

Er bufféen verdt prisen?

– Det er en helt egen opplevelse, sier Piffi pompøst.

– Det er dyrt, men skal du ha en trerettens der maten holder samme kvalitet, blir det fort dyrere, sier en snusfornuftig Gastromat.

Stor litteratur på liten flate

Franske Éric Vuillard skriver brennaktuelle historiske romaner som tøyser grensene for en forslitt sjanger.

TEKST: Ola Haugstad | FOTO: Solum Bokvennen

Éric Vuillard, *De fattiges krig*. Solum Bokvennen, 2019. 116 sider.

Éric Vuillard, *Dagsordenen*. Solum Bokvennen, 2019. 62 sider.

De er ikke store, Vuillards to bøker som ble oversatt og gitt ut i løpet av 2019: Med knappe 180 sider totalt, kan begge bøkene leses på en dag. Vuillard trives godt i det korte formatet. Med en kompakt og formfullendt prosa presterer han for det første å mane fram sublime bilder, og for det andre å formidle komplekst og mangefasettert historisk materiale på en usedvanlig skarp måte.

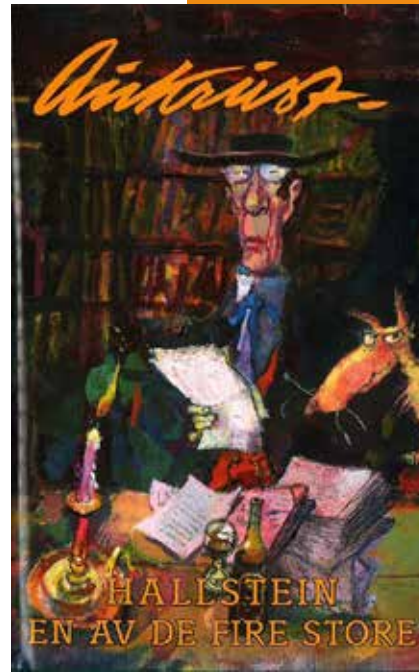
Emnet for *De fattiges krig* er Thomas Müntzer, reformatoren som var for radikal for Thomas Luther, og som

organiserte bønder i en reisning mot borgerskap og adel. Boka er skrevet med en illsint penn, og Vuillard tar Müntzers radikale tenkning på fullt alvor. Selv om Müntzer står igjen som en av de mest radikale fra denne perioden sto han i en tradisjon av kjettere som prekte en enkel og from kristendom, og organiserte de fattige til voldsomme opprør mot konger og adel. Over knappe ti sider makter Vuillard å sammenfatte raseriet og volden som preget de to århundrene fram til Müntzers ankomst på scenen. Klassekampen disse religionskonfliktene også var et uttrykk for, framstår som en hensynsløs jaggernaut, som ruller over århundrene og inn i vår tid. Det er ikke tilfeldig at denne boka er skrevet i en periode der Frankrike var revet opp av en voldsom protestbevegelse.

Valg av tema i hakket mer litterært avanserte *Dagsordenen* er heller ikke tilfeldig. Her tar Vuillard for seg det tyske nazipartiets imperialistiske framstøt i forkant av andre verdenskrig. Romanen avkler både nazitoppene og verdenssamfunnets viljeløshet i møte med dem. 2020 begynte for fullt med USAs hodeløse henretting av en tidligere høytstående iransk general. Det er nærliggende å trekke linjer mellom romanen og Vestens ryggmargsløse holdning ovenfor Trumps framferd – uten sammenligning mellom nazistene og Trump ellers. Poenget er at Vuillard skriver godt om historiske personer og hendelser, på samme tid som bøkene er brennaktuelle og lærerike for vår tid. *Dagsordenen* og *De fattiges krig* utfordrer hva en historisk roman kan være.

Hallstein: en av de fire store

TEKST: Syver Røinaas | FOTO: Cappelen

Vyrde Dusken-lesar!

Få poetar har hatt ein poetisk pondus lik den til Flåklypa-diktaren Hallstein Bronskimlet d.a.y*. I samband med det komande 102-årsjubileet er det på sin plass med ei lita hyllest av Hallstein sitt aller fremste verk: *Hallstein: en av de fire store* – samlinga som Cappelen på rufsrykjint* vis titulerte på **riksmål**. I diktarhøvdingen sine eigne ord er dette eit verk som «bør lesast langsamt og i stutte bolkar», og som passar alle, frå ein sutednogen* storkar som han sjølv, til værsrykjne bjoose-bassar* frå Kristiania.

Eg la meg skottslengd* i feldliggje* attåt ein diktarbjørk – mest lik ein blesme-heit* bårsmeit* – for å lesa att storverket etter at det hadde vore

røynlagd* på nittitallet blant nokre bind av Aasen. Særleg baulfusen* vart eg av dette fyrste diktet:

*Slepp ljøsken inn i dimme natt,
Rykj-vole fram i vengte serkar
Netthaus fengje i stør-haukom bi,
Løyndom i lengsel og burte i ti' . . .*

Jau, det reiv djupt i diktarsjela. Boka fins framleis i sal, godtfolk!

PS: For den fusrøykjne* minoritet som ikkje evnar å fatte landsmål, er ei rekkje nyttelege Bronskimlet-gloser vedlagd. Hallstein vil òg halde eit språkkurs for utlendingar på Volda Kooperativ (i byrjinga berre for svenskar og danskar/østlendingar) i dimvoltimen* før 102-årsjubileet neste veke. Det vil bli vanleg oppvarming (sveler). Vel møtt!

d.a.y: den aller yngste

Rufsrykjn: hensynslaut, lite gjennomtenkt

Sutednogen: sterkt radikal

Wærsrykjen bjoose-bass: tilårskomen ungdom utan standpunkt (konservativ)

Skottslengd: menneske kropp i horisontal stilling og avslappa tilstand

Feldliggje: uttrykk for god kvilestilling frå gamal tid, då dei brukte fell av sau eller bjørn. Fattigfolk nytta katteskin, men dette sat amtmannen ein stoppar for, avdi det vart for mykje mus i Volda

Blesme-heit: vestlending med heitetokt som kjem sigande når han heve ete mykje jolemat

Bårsmeit: liten gut som smett under stakken åt mor si, når det kjem framandfolk til gards

Røynlagd: lagt til side i vanvare

Baulfusen: opphissa, ofte nytta i samband med sex-leik og ballspel

Fusrøykjen: sterkt deprimert

Dimvoltimen: tida mellom 5 og 6 om morgonen, når ein vaknar for å slå lens

DAHLSVEEN
en del av mestergull

Den originale NTH-ringene for sivilingeniører
og sivilarkitekter finner du hos oss.
Rask levering!

Olav Tryggvasons gate 24, Trondheim
www.gullsmeddahlsveen.no
Tlf.: 73 52 58 06

Et kjærlighetsbrev til historiefortelling

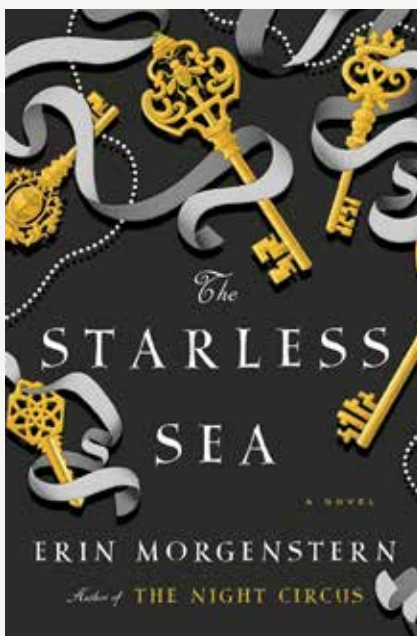
Hva ville du gjort om du fant en hendelse fra ditt eget liv i en gammel bok?

TEKST: Emilie Portås Anderssen | FOTO: Doubleday

Erin Morgenstern, forfatteren bak den bestselgende boka *The Night Circus*, er tilbake med en ny bok som kan leses som et langt kjærlighetsbrev til historiefortelling. I *The Starless Sea* møter vi ulike komplekse karakterer som tar deg gjennom et eventyrland fullt av bøker, ekstravagante fester, dører til andre tider og havnebyer ved et magisk hav.

The Starless Sea forteller historien om Zachary Ezra Rawlins, en masterstudent som bruker mesteparten av sin tid på videospill og bøker. En dag finner han en mystisk bok som forteller historier om forsvunne byer, hemmelige samfunn og håpløs kjærlighet. Når han finner en fortelling av en hendelse fra sin egen barndom, en hendelse hvor ingen andre var til stede, blir han dratt med ned i en underjordisk labyrinth full av historier og eventyr. Her møter han en ung kvinne som kan male dører som tar deg til magiske steder og en ung mann med skiftende allianser. Sammen må de løse gåter for å redde den underjordiske labyrinten og prøve å finne slutten på historien til Zachary.

Zachary Ezra Rawlins er en karakter mange vil kunne kjenne seg igjen i. En ung mann som vokste opp i håp om å finne en dør til Narnia i klesskapet, og som har en dyp kjærlighet til fiktive

historier, både i form av bøker og videospill. Boka bygger mye på intertekstualitet og det er mange referanser til popkultur strødd gjennom boka, noe som til tider vil gi en følelse av nostalgi og er med på å utvide verdenen.

Innimellom hovedplottet får leseren et innblikk i historiene Zachary selv finner. Her blir leseren introdusert for flere ukonvensjonelle karakterer, blant annet en nøkkelsamler, en verden lagd for dukker og en mann som forelsker seg i månen. Det er spesielt disse historiene som skiller seg ut på grunn av den lyriske stilen, som gir en ekstra dybde til plottet.

Språket til Morgenstern framstår som spesielt vakkert, med en god bruk av lyrisk prosa som framhever det til tider surrealistiske plottet. Morgenstern har tidligere blitt kjent for sin særegne blanding av magi og realisme, noe hun klarer å opprettholde i denne boka også. *The Starless Sea* byr i tillegg på intrikate beskrivelser av omgivelser og hendelser, noe som gjør at leseren virkelig kan se for seg historien som spilles ut på sidene. Boka kan til tider føles noe kompleks, men det vil være verdt å fortsette å lese for å se hvordan historien utvikler seg til en fantastisk historie om historiefortelling.

La piten være for alle!

Mosh-kulturen kan variere mellom sjangre, men de samme normene må gjelde for alle.

TEKST: Maren Høgevold Busterud | ILLUSTRASJON: Trude Telle

Jeg husker ikke mitt aller første møte med mosh-piten. Det kan det være mange grunner til: alkohol, eller kanskje det faktum at veldig mange piter er like, slik at minnene glir over i hverandre. Det var i hvert fall ikke fordi jeg slo hodet. I starten av min karriere som konsertgjenger var jeg fascinert over hvor høflige folk er når de hopper brutalt inn i hverandre når musikken tar av. De skumleste og største metallfolka man kan tenke seg var kjappe med å dra meg opp igjen om jeg falt. Men jeg er kanskje veldig heldig med min erfaring.

Moshingen oppstod i hardcore punk-scenen i California rundt 1980-tallet, og er i følge Wikipedia en dansestil hvor deltakerne dytter seg selv inn i hverandre i området i midten foran scenen - også kalt «the pit». Den spredte seg til flere rockesjangre hvor denne typen

aggressiv dansing passet. Etter fire tiår med utvikling av sosiale normer er ikke piten nødvendigvis et farlig sted å være. Joda, man leser dessverre en sjelden gang om dødsfall, men jevnt over er det en artig greie.

Beastie Boys har fått mye av æren for å introdusere mosh-pits til hiphop-verden. De var imidlertid ikke alene. Onyx sin hitlåt «Slam» fra 1993 har også bidratt mye til populariseringen av mosh-pits i sjangeren, ettersom låta refererer til «slam dancing». Likevel var ikke fenomenet et fast innslag på den harde hiphop-scenen før ved starten av 2010-tallet, skal vi tro ok troverdige kilder på internett.

Den anarkistiske vibben punk var kjent for er nå å finne hos mange rappere, men moshingen har ikke vært

til stede i denne kulturen lenge. Fokuset på å la seg rive med er like mye til stede i begge scener, men normene på hiphop-scenen er ikke etablert på samme måte enda, etter min erfaring. Her virker det oftere som man er overlatt til seg selv, og om man tryner må man komme seg opp igjen på egenhånd. Jeg sier ikke at dette alltid er tilfellet, men man kan heller ikke regne med å bli reddet.

Å endre en kultur er mer enn jeg kan gjøre alene. Derfor kommer jeg heller med en generell oppfordring å la noe vi hørte i barnehagen: La alle som vil få være med og pass på hverandre! Moshing er gøy, og det blir enda morsommere når man blir dratt opp igjen når man tryner. Uavhengig av artist, låt og sjanger blir konserten mye bedre om den ikke må avbrytes fordi noen sendes på legevakta.

FREDFADES KLAR FOR NY RUNDE MED TØYEN HOLDING

Det finnes fortsatt norske rappere som kan imponere norsklærere. Fredfades prater om platesamlingen sin og hvordan man høres fet ut på norsk.

TEKST: Atle Sandvand | FOTO: Privat

Produsent og halvparten av Tøyen Holding Fredrik Øverlie, oppvokst på Oppsal øst i Oslo, har spilt i klubber og på konsertscener over hele Europa, prøvd seg på breakdance og malt t-banetuneller allerede før han kom i stemmeskifte. Den kraftige mannen har holdt på med DJ-ing og tatt del i det norske hiphopmiljøet helt fra fjortenårsalderen. I 2020 skilte han med nye internasjonale samarbeid, turnerer som DJ i både Australia og Japan, samtidig som han drifter eget indieplateselskap med sine nærmeste venner.

«Ingen label i ryggen, jeg rocker T-skjorta bak fram.» (Intro)

Han kan fortelle at en stiltro oppfølger av sin norske rapdebut med partner Mest Seff er på vei.

31-åringen sitter på Spontan restaurant i Dronningens gate og åpner opp om aspekter ved hiphopkulturen som humor, vold, politikk og at den later til å ha blitt allemannseie. Oppfølgeren *Tøyen Holding 2* gir

inntrykk for å være mer musikalsk ambisiøs enn forløperen, med features fra større norske rapartister og nære venner som også deltok på forløperen. Albumet er lovet sluppet i februar, tre år etter debuten. Han lover lignende beats, samples i loop som gir plass til duoens intrikate og humørfylte vokalrim

«Jeg ler av deg og ditt solpass.

Min hudfarge på bussen, sikrer meg god plass.» (Intro)

– Det blir mye av det samme som forrige gang. Denne gangen har vi scrappa noen låter og slitt litt mer med hvem vi skal ha med på albumet, forteller han.

Gamle venner

Duoen Tøyen Holding ble etablert da to kompiser fra samme grafittimiljø gjenopptok kontakten etter at de tilfeldigvis kjøpte leilighet ved siden av hverandre på Tøyen. Stilen er tettpakket av referanser med alt fra Lene Marlin til palestinsk frigjøring, farget av en delivery i tråd med Roc Marciano

eller DOOM. Rimene er bygd opp med en virkemiddelbruk som kan få hvilken som helst norsklærer til å heve øyenbrynene.

– Vi har det gøy når vi lager tracksa og håper dette gjenspeiles i resultatet. Vi laget egentlig bare musikken for moro skyld og for å spille den for gjengen våres. Innledningsvis så var det folka rundt oss som pusha oss til å gi det ut på plate. Og vipps så solgte vi ut 400 vinyl uten promo. Etter det har vi hatt flere konserter og fått det ut på nettet, sier Fredrik som gjestet Samfundet med Mest Seff som Tøyen Holding i 2018.

#Metoo og rap

Musikken passer for dem som synes Snoop Dogg er akkurat passe vulgær. Jeg lurte på om det er vanskelig å rappe på norsk; å skulle formidle de øyeblikk hvor selvtiliten ikke kjenner grenser. Jamfør janteloven.

Ingen er drøyere enn tøyen fløyen

To turnte jævlere som får søte kæber til å skræve som sjøstjerner. (Brett Li)

Hører dere noen ganger gjennom låter og tenker at teksten er for drøy?

– Vi har bestemt oss for å drite i det, hundre prosent. Mest Seff sier ting som er helt ute, men han leker med nettopp det. Vi var en del yngre da vi lagde den forrige skiva. Begge har hatt dame i flere år nå, men det finnes fortsatt et spillerom der, sier han.

Fades påpeker betydningen #metoo har hatt. Folk har blitt stilt for retten. Han mener det fortsatt går an å rappe elegant og morsomt om sex, og påpeker at spillerommet i kulturen er nytt.

– Har sex med samtykke, på en vingård i Frankrike. Lager kvalitet når vi henger som spansk skinke, rimer han fra oppfølgeralbumet.

– Den første baren forsøker å provosere de som er ute etter å ta mannssjåvinister. Det er forskjellen på vol.1 og vol.2, denne blir mer voksen og sofistikert, hevder han.

Dere er trygge på hva slags typer dere er?

– Seff, det er jo greia. Daniel har masse bars om jøder og muslimer. Faren hans er fra Ethiopia, og de har jo begge opplevd rasisme. Han tenker «fuck it, ingen kan arrestere meg for noe som helst.» Alle vet han ikke mener vondt med noe som helst, det er bare morsomt. Han lager ikke bars som handler om jøder eller muslimer, han lager bars hvor punchlinen benytter kjennetegn ved en av trosretningene, sier han, og vrir seg litt av ordet punchline.

Blomster på Døra

Fra der gutta pusher som mæbs som føder

Flashy pøbler putter cash i møbler,

Gassed til jeg dør som jøder (Guddomelig Inngripen)

– For eksempel: «Gassed til jeg dør som jøder.» Jeg spurte Mest Seff om det. Han svarte: «De ble jo det! Fortell meg at de ikke ble gassed!» Han disser

FREDFADES ANBEFALINGER:

Charlotte Dos Santos
«Red Clay»

Fredfades, Sun Raw &
Planet Asia
«Mobbin' for a hobby»

Pink Siifu
«proud/pray»

FOTO: Christopher Næss

ingen, men belyser noe tungt som har skjedd for å putte tyngde i teksten sin. Man må da kunne belyse at mørke ting skjer, sier han.

Det er vel mye av utgangspunktet for rapmusikk? Fattig rapper forteller om noe som har skjedd ham, han har skutt hull i ni mennesker. Da er det opp til lytterne å velge hva de vil ta med seg fra den linjen. Karakteriserer man han som ond, eller finnes det noe mer å hente fra konteksten?

– Daniel (Mest Seff) gjør ikke dette for å skape en wow-faktor, men fordi det har en funksjon i verset. Folk husker det, det er kraftig, og i konteksten er det kanskje morsomt, sier han.

Men på «gassed til jeg dør som jøder» er det mer takhøyde for at Daniel sier det enn deg?

– Jeg har alltid vært veldig forsiktig med å bruke humor som spiller på religion og etnisitet. Jeg var mye på Antirasistisk Senter som kid og omga meg med mange som opplevde rasisme. Jeg så fort at ikke alle slags

etnisiteter bør kødde med de samme emnene.

Fredrik serveres smidig en smårett det er vanskelig å forstå hva er.

– Tartar av hjort, beinmarg, persille-emulsjon og rista solsikkekjerner, sier kelneren på Spontan.

– Jeg husker en historie om Mest Seff og en politimann da vi var yngre og drev en del med spraying. Mest Seff ble busta og «tilfeldigvis» smalt politimannen døra hardt over beinet hans og kalte han noe slikt som «apekatt». Det viste seg å være sønnen til morens venninne. Politimannen kom på døra med blomster noen dager senere, forteller Fades lett med ladet blikk. Han tenker seg om, før han konkluderer med at det trolig ikke er noe bra konsept å sensurere humor.

Beats

Senere på kvelden skal Fredfades DJ-e blant annet disco og soul på Tyven. De siste årene har millioner av unge skaffet seg musikkprogrammer som FL og Abelton på Piratebay. Hva skal

egentlig til? Tid, utstyr og arbeid, selvsagt, og kanskje et abonnement på bra amerikanske telefonkataloger.

– På nettauksjoner kan man få tak i drøyt mye eksklusiv musikk, men det blir fort dyrt. En gang fant jeg en Sør-Afrikansk plate som gikk for et skyhøyt beløp. Da så jeg på albumcoveret, og dekodet artistnavnet. Så fant jeg sønnen hans på facebook, ved å søke opp etternavnet hans i hans egen friend list, og se på hvilke ansiktstrekk han hadde, og hvilken by de fleste i friendlisten hans med samme etternavn bodde i. Det var samme sted som plateselskapet som gav ut plata.

Etter fem måneders chatting med en Sør-Afrikansk fotballspiller på Whats-App, fikk han tak i en kopi av plata.

En utflukt fant sted neste gang Fades besøkte New York. I Plainfield, New Jersey møtte han en artist som har gitt ut en plate som solgte på Ebay noen uker tidligere for 12 lapper. Mannen ga sitt bud: samtlige utgaver som finnes i huset, for to tusen per kopi. Never møttes og tilbake i Europa bladde

musikknerder opp plater i bytte, verdt rundt ti tusen hver. Kraftige overskudd fra hustling og bytting gjenvinnes i nye plater, som kan få suse utover fullstappede lokaler i Dronningens gate, en fredagskveld i Trondheim.

– Man må nesten gjøre det på det nivået hvis man skal ha råd til å drive med samling av såpass sjeldne plater. Jeg kjenner folk som lever av å holde på slik. Jeg har betalt månedsabonnementer for både amerikanske og Sør-Afrikanske telefonkatalogtjenester på nett. Folk tror at jeg sitter og produserer masse musikk og DJ-er, men ofte sitter jeg å chatter med gamle mennesker eller barna deres på internett. «Hei, du! Jeg ser at moren din synger backingvokal på denne skiva. Kan det stemme?»

Snart hiphop-veteran

Jeg spør ham om volden i dagens rap fra Oslo. 31-åringen ser ingen grunn til å knytte identiteten sin til det moderne hiphop-miljøet, spesielt ikke musikalsk.

– Jeg har jobbet med ungdom som har hatt mye problemer med den type ting, og jeg har mye sympati for dem. Den musikken som rasshølene med finlandshetter spyr ut i drabantbyene nå, er straight up usunn for de svakeste ungdommene i samfunnet. Det er promotering av frykt og vold som valuta. De svake biter på og havner utpå. Da jeg vokste opp for femten år siden var hiphop et støttende, solidarisk og inspirerende miljø. Spesielt kanskje for de som hadde havnet litt utenfor. Jeg kan ikke si at jeg ser disse kvalitetene i rap-videoene som herjer på Youtube toppen i Norge akkurat nå.

Tøyen Holding-duoen har tilbrakt mye tid rundt hiphop gjennom årene. Derfor er det uunngåelig at samtalen dreier seg inn på kulturen rundt sjangeren som for et par år siden vippet rock av tronen som verdens største.

– Grafittimiljøet og breakerne er de eneste som fortsatt er fete. Det eneste gjenværende, interne hiphop-miljøet hvor folk gir fullstendig faen og er helt kompromissløse. Folk i moderne hiphop-musikk deler ikke den mentaliteten. Alle kids skal ha Louis Vuitton og musikkvideo med en eller annen bil foran et eller annet kjøpesenter på østkanten, hvor de filmer en venn som de later som får juling. De ser på det som skjer i USA, tenker at det er helt knall, og plagierer etter beste evne, mener han.

Han er takknemlig for å ha fått være en del av det siste lukkede hiphop-miljøet før det ble verdens største sjanger og allemannseie.

– Vi spilte på alkoholfrie jams i kulturhus mange ganger som unge. Nå strømmer det på med folk uten evne til å gjøre research rundt hva kulturen de liker bygger på. Jeg savner i Norge at folk lager hiphop med en forståelse av hiphop som kulturhistorisk fenomen. **UD**

TIÅRET S BESTE ALBUM

MUSIKKREDAKSJONEN HAR FUNNET 10 NORSKE ALBUM
FRA DET SISTE TIÅRET SOM HAR GJORT INNTRYKK.

Prosjektet med å finne de ti viktigste norske albumene fra tiåret 2010-2020 virket først overveldende, men det ga også mulighet til refleksjon. Dette tiåret har vært viktig i formingen av musikksmaken til de aller fleste i 20-årene, og når man går tilbake i arkivet og gjenoppliver sine første Spotify-lister får man lettere sjokk over hvor mye rart man likte i tidlige tenår. Samtidig blir man minnet om hvor mye god og viktig musikk som har kommet ut, og på enkelte ser man lett hvor stor påvirkning de har hatt.

Denne urangerte listen inneholder blant annet Karpe, som ble viktige for å trøste landet etter vår største tragedie; Blood Command, som har utviklet en helt ny sjanger i metallverden; Highasakite, som burde huskes for musikken framfor skandalene; Beglomeg, som kan være en pekepinn på hva det neste tiår kan preges av. Alle ti er album som mange har et forhold til, og som vi kommer til å vise barnebarna våre for å illustrere hvor mye bedre alt var før i tiden. Kos dere med lyttingen!

– Maren Høgevold Busterud, musikkredaktør

BILDE: Warner Music Norway

Susanne Sundfør - *Ten Love Songs* (2015)

I løpet av dette tiåret har Susanne Sundfør gitt oss hele fire kritikerroste album, og med sitt særegne preg og flere Spellemannpriser under beltet kan man med sikkerhet anse henne som en av Norges sterkeste artister. *Ten Love Songs* er kanskje hennes mest nakne prosjekt, både med tanke på at Sundfør selv var involvert i alle deler av produksjonen og det personlige tekstinholdet. De ti låtene presenterer kjærlighet på ekte og sårbart vis, og står sterkt både som enkeltlåter og som en helhetlig samling. Albumet er et tidløst mesterverk.

– Tina Løvås

Blood Command - *Funeral Beach* (2012)

Når sinnet bobler over og musikken tar form i «Pissed of and Slightly Offended!» vet man at man har begynt på en vond reise fylt med nakkesleng og sår hals. Blood Commands andre album, *Funeral Beach*, presterer ikke bare å vise hvor hardt norsk hardcore kan bli, men viser også at allsang er et farlig og vakkert våpen i låter som «High Five for Life» og «True North». Var det ikke nok godbiter allerede, er blandingen av skriking og ren vokal fra tidligere vokalist Silje Tombre prikken over i-en. Visste du ikke hva death-pop eller Blood Command var før i 2020 er det på tide å høre seg opp nå.

– Sondre Sørensen Brønstad

BILDE: Fysisk Format

BILDE: Fysisk Format

Beglomeg - **Elske Livet Fantastisk** (2019)

Elske Livet Fantastisk er ikke bare en godbit, men hele twistposen. Vi blir med på en reise i skiftende lydlandskap hvor assosiasjonene går fra såpeserieintroer på 1990-tallet, til arbeidersang og Ivo Caprinos univers. Tekstene er som en blanding av kongens nyttårstale, en psykedelisk tripp og selvhjelpslitteratur. Det ryktes også at linjer fra Wilhelm Tyskeberges legendariske beretning om kalde netter i et myrhull er å finne på plata. Albumet er gjennomført vakkert, nydelig pompøst og man letter på både smilebånd og dansefot. Det fyller lytteren med håp. Hva annet kan en ønske seg enn å gå inn i et nytt tiår med masse eurohåp?

– Tiril Hognestad

BILDE: Indie Recordings

Kvelertak - **Kvelertak** (2011)

Kvelertak ga oss svaret på hvordan god rock skal høres ut allerede i 2011. Den opprinnelige besetningen ga oss knallhard og massiv musikk på rogalandsk med tekster inspirert av både moderne problemstillinger og norrøn mytologi. Deres fyldige riff med hele tre gitarister og enkle, men solide trommestil biter hard fra seg. Dette ble en suksessoppskrift og gjorde bandet til en bauta i norsk og internasjonal rock. *Kvelertak* står igjen som det mest definerende albumet. Det er fullt av brutale bangers og har en spesiell plass i hjertet til alle som setter pris på musikk av den hardere sorten.

– Åsmund Høeg

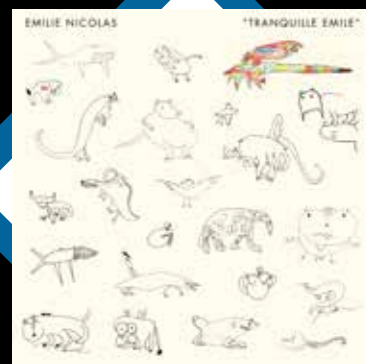

BILDE: Petroleum Records

Karpe Diem - **Kors på halsen ti kniver i hjertet mor og far i døden** (2012)

Magdi og Chirag har gitt oss fire knallsterke album det siste tiåret under navnet Karpe (Diem). Vårt valg for tiårets beste av disse er *Kors På Halsen(...)* fra 2012. Året før var en sår tid. Albumet med en liten jente i ullgenser på coveret ble en trøst. Etter dette albumet spilte Karpe den sterke og samlende låta «Påfugl» på minnekonsserter, og fylte Spektrum for første gang av flere med den norgeskjente røde «Toyota'n til Magdi» på scenen. Med låter som disse har Karpe manifestert sin plass på topplista av norske artister gjennom tidene.

– Are Kjeldsberg Skauby

BILDE: WM Norway

Emilie Nicolas - **Tranquille Emilie** (2018)

Da det såkalt vanskelige andrealbumet *Tranquille Emilie* kom i 2018, sementerte Emilie Nicolas for alvor sin posisjon som en av landets mest talentfulle og allsidige artister. Albumet består av en perfekt sammensatt miks av r&b, jazz, neo-soul og elektronika, og er mesterlig produsert og organisert. Likevel er det Nicolas' unike evner som låtskriver og formidler som virkelig gir *Tranquille Emilie* klassikerstatus. Den skjøre balansen mellom trassig styrke og rå sårbarhet gjør at det er umulig for lytteren å ikke la seg bevege av historiene som fortelles.

– Edel Malene Farstad

BILDE: Olsen

Todd Terje - **It's Album Time** (2014)

Todd Terjes *It's Album Time* vil nok fort bli forrige tiårs svar på Røyksopps like famøse skive *Melody A.M.* Med utgivelsen av *It's Album Time* satte Todd Terje nok en gang norsk elektronika i det internasjonale rampelyset. Med et fint preg av italo-house, saftige piano-hooks, funky trommer og en dose lounge jazz for å binde det hele sammen skapte Todd Terje den desidert mest dansbare timen med musikk utgitt av en norsk artist forrige tiår. Det eneste minuset med albumet er at så mange av låtene er så likandes at en fort får låtene trykt ned i halsen, men det er tross alt ikke Todd Terjes feil.

– Markys Lynum

BILDE: Propeller Recordings

Highasakite - **Silent Treatment** (2012)

Highasakite har siden deres første albumslipp i 2012 brukt tiåret godt, og er i dag et av Norges mest profilerte band. Med sin evne til å alltid holde seg relevante og eksperimentere med samarbeid og sjangere, er det likevel albumet *Silent Treatment* fra 2014 som skiller seg ut som bandets høydepunkt så langt. Det var med singelen, og senere landeplagen, «Since Last Wednesday» bandet for alvor slo gjennom. Men også andre låter fra samme album, slik som «Lover, Where Do You Live?» og «Science & Blood Tests», har sikret Highasakite en solid fanbase både her til lands og internasjonalt.

– Lisa Bye

BILDE: Jansen Platteproduksjon

Hajk - **Hajk** (2017)

Hajks selvtitulerte debut fra 2017 fortjener uten tvil en plass blant tiårets beste plater og må sies å være en av de sterkeste utgivelsene som har kommet fra en norsk gruppe på lenge. Plata består av ti varme og fengende poplåter i et spenn fra nært og sårt til stort og dansbart, hvor det alltid ligger et hook på lur. Låtene bevitner også et uforbeholdent godt håndverk, både hva gjelder låtskriving og produksjon, hvor musikerne bygger hverandre opp og gir musikken nok pusterom. Null ego, bare gode låter.

– Frederick Baade

BILDE: Warner Music Group

Arif - **HighEnd / Asfalt** (2015)

Allerede fra første øyeblikk på Arifs andre album blir det tydelig at *HighEnd/Asfalt* er noe helt spesielt. Et halvt tiår etter utgivelsen gir det rå og ektefølte introspektet gåsehud hver gang. Derfra byr Oslo-rapperen på en så variert og imponerende samling av knallharde bangers og karismatiske pop-låter at det kunne vært en greatest hits-plate. Arif og Nora Collective har gjennomsyra så mye av norsk hiphop og r&b de siste årene at det er vanskelig å forestille seg hvor vi hadde vært uten dette monumentale albumet. Man må bare sitere outroen til «Johan Scharffenbergs vei»: Dette er historie, as.

– Simon Storvig Winther

Kaytranada – Bubba

Det er vanskelig å ikke bevege seg til uansett om man er på bussen, lesesalen, et kjipt vors eller en super fest.

TEKST: Markus Lynum | FOTO: RCA Records

Kaytranada viser, nok en gang, på *Bubba* at han er en produsent som ikke bare har kreativiteten som skal til, men også at håndverket som lå bak forrige skive, 99.9%, ikke var et engangstilfelle. Dette merkes godt i måten han bygger et gjennomgående solid og sammensatt lydbilde som underholder i de 50 minuttene albumet strekker seg over.

Sentrert rundt funky rytmer og Kaytranadas signatur-synther bygger han på mesterlig vis låter som gjesteartistene hans kan utfolde seg i. Det merkes godt at Kaytranada har god erfaring med produksjonsarbeid for andre artister når hver eneste låt høres skreddersydd ut for den gjestende vokalist, uten at det føles som et musikalsk kompromiss fra Kaytranadas side.

Et godt eksempel på dette er «10%» hvor Kali Uchis står for vokalen. Uchis, som ofte går for et down-tempo soul-preg på sin egen musikk, gjester på «10%» med en attitude og tilstedeværelse som får en til å lure på hvorfor hun ikke framfører egne låter med samme selvsikkerhet.

Det samme kan sies om «Vex Oh», som muligens er skivas mest underholdende låt. Bygd rundt en rytme og basslinje som vil få de fleste til å bevege hoftene sine som Shakira, bruker Kaytranada synthen sparsommelig. GoldLink leverer en feature som får en til å tro at han har drevet med dancehall og ikke hiphop hele sin karriere. Selv om «Vex Oh», i likhet med de fleste låtene, ikke strekker seg over tre minutter, er skiva så mesterlig montert at overgangen til neste låt, «Scared to Death», virker mer som en forlengelse.

Det er vanskelig å framheve enkeltaspekter ved albumet som kvalitetsmessig skiller seg ekstra ut. Ironisk nok er kanskje dette også det mest negative med skiva da det tidvis kan føles som at de to til tre låtene som skal smelle ekstra hardt mangler. Der 99.9% hadde flere sertifiserte bangers glir låtene på *Bubba* tidvis litt for sømløst over i hverandre. Låter som «10%» og «Vex Oh» er begge potente låter, men glir fort over i hverandre i stedet for å stikke seg ut som høydepunkter i en helhet.

Alien Cargo – Alien Cargo EP

Hva har et sci-fi-rockeband og Bjarne Brøndbo til felles?

TEKST: Jostein Wigenstad | FOTO: Meisterlin Recordings

Rett før julebaksten var i boks slapp Alien Cargo fra Trondheim debut-EPen sin på nyoppstartede Meisterlin Recordings. De kategoriserer seg selv innen sjangeren sci-fi-rock, samtidig som de bærer den tvilsomme æren av å være subjekt for følgende beskrivelse fra Namdalsavisen: «Litt som D.D.E hvis Bjarne Brøndbo hadde blitt bortført av en ufo og kommet tilbake sterkt traumatisert».

Umiddelbart høres lydbildet litt hjemmesnekra ut. Bandet er direkte og tøft, men engelskuttalen blir litt som om Petter Solberg og Jens Stoltenberg hadde startet band; de er oppegående og sier mye lurt og fint – bøt the english is nåt ålveis såo gud.

Åpningssporet «The Norwegian Crownbar Case» er en fin liten sak med et simpelt gitar tema i verset, etterfulgt av et mer energisk, tostemt refreng. Mellom slagene får vi også levert et par Sabbath-induserende riff.

Mye av albumet følger denne oppskriften hva gjelder både låtskriving og dynamikk, og det kler bandet godt. På «With A Little Help From the Tinderbox» drives refrenget med det vi nå gjerne kan kalle Queens of the Stone Age-piano. Det er å balansere på en knivsegg å ta dette grepet i bruk, og akkurat i denne låta blir det litt masete til slutt.

På «Boy Avoidant» viser bandet et hakk mer melankoli, og tankene går umiddelbart til sounden Euroboys hadde for et par tiår siden. Det er noen feelgood-vibber ute og går her. Så rundes albumet av med «Page of Madness» og «Coping Skillz», sistnevnte med et betydelig tjuukkere lydbilde enn resten av albumet. Kombinasjonen av trøorgel og oktavfuzz må sies å være innovativ, og kanskje dette er grunnen til den obskure D.D.E-sammenligningen.

Alien Cargo er et band som liker 1970-tallsrock og kule riff, ispedd en touch feelgood. Bjarne Brøndbo og D.D.E. har like mye med dette å gjøre som Equinor har med miljøvennlighet. Jeg hadde nok likevel forventet noe litt mer speisa av et sci-fi-rockeband, men debuten står støtt som en mer generell rockeskive.

Oppkast ala Kart – Treig av natur

En treig trønder starter det nye tiåret først og best.

TEKST: Are Kjeldsberg Skauby | FOTO: Liv Maja

Martin Mostad, den trønderske rapperen bedre kjent under det deilige navnet Oppkast ala Kart, har startet musikkåret 2020 på best mulig vis. Over ni låter viser han på albumet *Treig av natur* sin mer moderne sound over funky beats produsert av trondheimsbaserte Timmy og Jünger. Oppkast har samarbeidet mye med duo en før, og på Treig av natur hører man en stadig rikere produksjon som rører ved elementer fra trap, disko, old school og jazz-inspirerte beats.

Låtene på Treig av natur handler om alt og ingenting, ispedd en del humor. Oppkast ala Kart skriver trøndersk poesi akkurat som forventet, med sine treige vokaler (av natur) og kloke ord til ettertanke om flere større tema. Statusen som trøndersk veteran stadfestes på dette albumet med tekster som tar for seg de store spørsmålene så vel som de små, med sin egen karakteristiske flyt du ikke får hørt noen andre steder i landet.

Den rolige låten «Sortimang» åpnes med linjene «Herre her e nå tull, men det e artig for det, og æ like å rull», som er en perfekt anerkjennelse av platas kjerneverdier utenom den rene poesien, altså både kødd og røyk.

De litt mer dansbare delene av albumet finner vi blant annet på låtene «Som en hund», «Tights» og «PS5». Deilige beats legger opp for at Oppkast ala Kart kan vise oss sin ømfintlige teknikk for å skape den deiligst mulige grooven med teknisk sterke linjer levert helt uanstrengt.

Tarjei26s gjestevers løfter opp den hardtslående «Yall Need Jesus» og den halvveis kroppspositive herligheten «Tights» noen hakk med sin breiale vokal full av attitude og stil. På «Tights» kommer ett av to engelske hook på hele albumet, som gjør at låta fester seg veldig lett. Hør gjennom albumet én gang, og du kommer til å synge refrenglinja om tights hele dagen og hele natta.

Som en langstrakt landevei ligger både opp- og nedturene godt plassert utover albumet som helhet, og oppbygningen løses opp i den fine avslutningen ved navn «Knekke håpet». Her brukes samples av blåsere og myk sang godt sammen med den fine teksten, før vi spilles ut av albumets klart beste beat.

Laleh – Postcards

Laleh gir oss et tilbakeblikk på sin karriere med nedtonede, akustiske versjoner av låter hun har skrevet for andre.

TEKST: Tina Løvås | FOTO: Warner Music Sweden

Laleh skapte historie i 2012 da hun ble den første kvinnen til å vinne årets produsent under Grammisgalan, og tok verden med storm med «Some Die Young». Hun har også skrevet og produsert låter for artister som blant annet Adam Lambert, Shawn Mendes og Ellie Goulding. Det er denne siden av Laleh vi nå blir presentert for i *Postcards*.

Det åttende studioalbumet til Laleh er en samling akustiske versjoner av låter hun har skrevet og produsert for andre artister. *Postcards* inkluderer blant annet populære «Stone Cold», som originalt er framført av Demi Lovato, og «City Dove», som originalt er framført av Tori Kelly. Jevnt over drar låtene fordel av den mer nedtonede og følsomme varianten Laleh presenterer.

Selv om Jacob Banks gjør en god originalversjon av «Be good to me» får låta en helt ny betydning med Lalehs sarte vokal, som flyter over piano og fiolin. Også «Winner» og «City Dove» drar særlig fordel av at teksten får hovedfokus på *Postcards*, framfor å overdøves av bass og autotune. Resultatet i sin helhet er rått og personlig.

Postcards skraper låtene ned til råmaterialet slik at Lalehs talent får skinne. På første gjennomlytting kan et par av låtene føles litt vel klisje og hører best hjemme i soundtracket til en romantisk tenåringskomedie. Derimot vokser *Postcards* for hver gang man hører det, og til slutt kan en ikke annet enn å la seg rive med både i latter og sorg.

Her finnes låter for enhver anledning. «Like This» er som en vakker sommerdrøm man kan le og danse til, mens man kan felle en tåre eller to til «Safe». Laleh har også to nyskrevne låter med Jacob Banks, men disse gjør ikke særlig mye ut av seg. «Coffe» løftes kun av kontrasten mellom den mørke, kraftige vokalen til Banks, opp i mot Lalehs melodiske stemme. Å skrive en sang om kaffe er like kjedelig som det høres ut. «Run For the Mountain» er heller ikke noe å skryte av, men føyer seg godt inn blant resten av materialet.

Postcards er i bunn og grunn en anerkjennelse til låtskriverne bak topplistene, og er en fin påminnelse om Lalehs bredde utover seg selv som artist.

TIRSDAG 14. JANUAR

Norge - Portugal, håndball-EM for herrer
Kl. 20.30, Trondheim Spektrum
I løpet av mesterskapet spilles alle kampene fra gruppe C og D i Trondheim Spektrum, og dette er dermed siste kamp det norske landslaget spiller i Trondheim.

LØRDAG 18. JANUAR

Premiere på Jesus Christ Superstar
Kl. 18.00, Trøndelag teater
Musikalen ble skrevet for 50 år siden av Andrew Lloyd Webber, og rommer problemstillinger som fremdeles er aktuelle den dag i dag. Når Jesus Christ Superstar settes opp på Trøndelag teater, loves det «et drama du ikke har sett maken til».

Hjemmekamp for Nidaros Hockey mot Ringerike Panthers
Kl. 15.00, Leangen Arena
Nidaros Hockey spiller sin andre hjemmekamp i 2020 mot Ringerike Panthers. Begge ligger blant topp fem i 1. divisjon, det nest høyeste nivået i norsk ishockey. Sesongen er på hell - vil Nidaros klare å rykke opp til Get-ligaen?

SØNDAG 19. JANUAR

Kl. 16.00, Leangen Arena
Nidaros Hockey - Ringerike Panthers
Nidaros Hockey spiller to kamper på hjemmebane denne helgen.

Kl. 15.00, Husebyhallen
Nidaros Jets - Frøya

Det er duket for en actionfylt basketkamp når gjestene fra havgapet kommer til byen. Det er på Saupstad det skjer, i hjemmearenaen til Jets, som spiller i BLNO. BLNO er det øverste nivået i basket for herrer i Norge.

ONSDAG 22. JANUAR

Jonas Eika - Nordisk råds litteraturpris 2019
Kl. 19.00-21.00, Litteraturhuset
Dansken Jonas Eika satte spor med talen han holdt etter å ha vunnet nordisk råds litteraturpris i 2019. Eikas spark mot de nordiske styresmaktene var ikke det eneste som skapte overskrifter, han er også tidenes yngste vinner av prisen.

TORS DAG 23. JANUAR

Klimaavtrykk og digitale medier, et problem?
Kl. 19.30 – 20.30, Litteraturhuset
Hva er grønne medier? Professor Andrew Perkis vil snakke om hva det handler om når bærekraftsmålene legges inn som kriterier for utviklingen av neste generasjon medier.

MANDAG 27. JANUAR

Hva er venstresidas forhold til antisemittisme?
Kl. 19.00 – 21.00, Litteraturhuset
Hvor går grensen mellom antisemittisme og legitim kritikk av den israelske statens

14. januar - 4. februar

politikk? Blir merkelappen antisemittisme brukt for å hindre legitim kritikk av den israelske statens politikk? Det jødiske samfunn i Trondheim, Jødisk kulturfestival Trondheim, Jødisk museum Trondheim og Litteraturhuset i Trondheim inviterer til debatt om venstresidas forhold til antisemittisme.

TORS DAG 30. JANUAR

Debatt: Klimapolitikk og sosial ulikhet
Kl. 20.00 – 21.00, Litteraturhuset
Hva er viktigst, klima eller sosial ulikhet? Står kampen mot fattigdom og sosial ulikhet i veien for klimakampen? Over hele verden blir klimatiltak møt med sterke motreaksjoner og ofte oppleves som sosialt urettferdige.

TIRSDAG 21. JANUAR – SØNDAG 26. JANUAR

Minimalen kortfilmfestival
Kl. 18.00, Nova kinosenter og Cinemateket
Det er klart for den 32. kortfilmfestivalen i Trondheim, der det skal bli vist hele 235 filmer fra hele verden. På Minimalen kan du også få med deg hvem som vinner Nordenfjeldske studentkonkurranse, der seks forskjellige filmer fra ulike universiteter og høyskoler konkurrerer om tittelen beste studentfilm 2019.

TIRSDAG 4. FEBRUAR

Andre utgave av Under Dusken er på plass i hyllene!

Studentkalender

KVISS

KVISSMESTER: Benedikt Erikstad Javorovic | Spørsmål og kommentarer kan sendes til kviss@studentmediene.no

1. Hvem ble ny rektor ved NTNU før jul?
2. Hvilken arbeidstitel har Gerald of Rivia i bokserien, spillserien og Netflix-serien som bærer den samme tittelen?
3. I hvilket århundre lever vi ifølge den islamske hijri-kalenderen?
4. Hvilket årtusen er vi i om vi konsulterer den hebraiske kalenderen?
5. Hva er navnet på sjakkklubben opprettet av Magnus Carlsen som nylig annonserte en stor avtale med spillselskapet Kindred?
6. Hva er verdens største land uten kystlinje?
7. Hvilket metall har det høyeste smeltepunktet, på 3422 grader celsius?
8. Hva er navnet på den nye lokalavisa i Trondheim som lanserte ved nyttår?
9. Hvilken norsk konge talte Roma midt imot, ifølge nasjonalsangen «Ja, vi elsker»?
10. Hvilket begrep brukes for å beskrive majoriteten av subjekter i psykologisk forskning, som ofte er vestlige, har høy utdannelse, industrialiserte, rike og demokratiske?
11. Hvilket fotballag meldte Erlend Braut Håland nylig overgang til?
12. Hvilket metall inngår alltid i legeringen amalgam?
13. Hvor mange strålingsbelter, eller Van Allen-belter, omringer Jorda?
14. Hvilken avis kom med en anklage mot Henrik Wergeland for å være i dårlig humør og mottok så svar i form av diktet *Mig Selv* i 1841?
15. Hva heter grenen av det iranske militæret, ofte omtalt som en stat innad i staten, som den nylig avdøde generalen Qasem Soleimani tilhørte?
16. I hvilket land kalles monarken Druk Gyalpo, som oversettes Dragekonge?
17. Hvilken litterær karakter returnerte i 2019, etter 20 år uten nye bøker, i romanen Ekko av en venn?
18. Hvilke tre grønnsaker inngår i en italiensk soffritto som brukes som en base for mange sauser og supper?
19. Hva produserte det tyske selskapet Messerschmitt?
20. Hvor mange forskjellige ministerposter har Sylvi Listhaug hatt?

HVA SKJER MED DEG NÅR TREDJE VERDENSKRIG UUNNGÅELIG BRYTER UT I 2020?

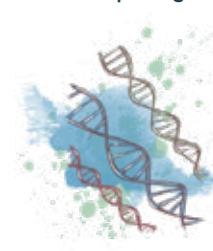
ILLUSTRASJON: Siri Frøystein

0-7 poeng:

GRUSOMT MUTERT:
En dødelig mengde stråling har ved et medisinsk mirakel du gjerne skulle vært foruten forårsaket grusomme mutasjoner til du knapt er et menneske lenger. Det neste skrittet i evolusjon? Neppe. Det beste du kan håpe på er dødens søte frigjøring fra den konstante smerten.

8-14 poeng:

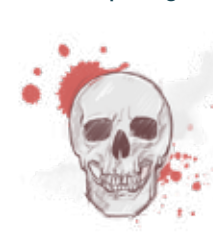
AVLSDYR:
Som en av de få som ikke er kontaminert av stråling holdes du innesperret og høstes for genetisk materiale for å frambringe den neste generasjonen som skal lide seg gjennom marerittet vi har skapt.

15-19 poeng:

KRIGSHERRE:
Før undergangen var du kanskje en enkel NTNU-student. Nå hersker du over ørkenen som en gang var Trøndelag. Du er kanskje regent over ruiner og knokler, men det kunne vært verre.

20 poeng:

UMIDDELBAR, SMERTELØS DØD:
Du er en av de heldige som dør i armene til en du er glad i uten å kjenne dybden av umenneskelighet i en verden fri for nåde.

Svar: 1) Anne Borg 2) Witcher 3) 1400-tallet (år 1441) 4) Det sjette (år 5780) 5) Offerspill 6) Kasakhstan 7) Wolfram 8) Nidaros 9) Sverre Sigurdsson 10) WEIRD 11) Borussia Dortmund 12) Kvikkseiv 13) To 14) Morgenbladet 15) Revolusjonsgarden 16) Bhutan 17) Elling 18) Løk, gulrot og selleri 19) Fly 20) Fem (Lundbruks- og matminister, Innvandrings- og integreringsminister, Justis-, beredskaps- og innvandringsminister, Eldre- og folkehelseminister og Olje- og energiminister.

Spitposten4

(Spit - erting, krenking, spott)
Trondheims singleste presse

Historisk lite pøking i Storsalen, nå tar Styret grep

Nylig kom det fram under et Samfundsmøte at single bare har 2,1 partnere per år. Nå ønsker Samfundet å ta grep! I samarbeid Klubb 4 inviterer Styret på Studentersamfundet i Trondhjem alle sine medlemmer med på hva som kan sies å være den nye trønderske folkesporten: Gangbang. Arrangementet passer for alle mellom 15 og 35 år, og det vil bli servert pølser underveis. Prisen på arrangementet er 4 kr, men det inkluderer verken håndkle eller GHB. Kvelden vil bli foreviget av FGs dyktige fotografer, og om du ønsker bildene fra denne seansen, planlegger MG Layout å lage en nakenkalender med bildene som kan hentes i Edgar.

– Dette blir sprutnice! Det utaller Samfundetleder Frida Jerve, hun er også singel.

Utgavens dyr: Vaskebjørnen

Vaskebjørnen er egentlig en fake panda. Visste du at forrige gang Australia brant ble vaskebjørnen utryddet på det kontinentet? De er også helt sjuke i huet.

SPITPOSTEN SPÅR TIÅRET

Det er ikke bare 'journalistene' i Fitteblekka som kan koke sammen mer eller mindre usammenhengende spådommer:

1. LØK og Klubbstyret blir omsider slått sammen til en gjeng
2. Storsalen vedtar fylling i Nidelva, åtte ganger
3. kUKA har pusser opp Strossa, fem ganger
4. MG Stønt berger klubba
5. Samfundetleder beskyldes for å være nazist
6. Fortsatt er det ingen som vet hva ARK driver med
7. Fitteblekka får en mannlig redaktør ved neste tiårsskifte
8. Dragvoll er fortsatt på Dragvoll. Vilfred vaskerobot har fortsatt et hjem <3
9. AtBs månedskort kommer til å koste 1499 kr.
10. Benedikt skriver fortsatt kvissen i Fitteblekka

Leserinnlegg:

JÆVLA EL-BILER SOM BRENNER BARE MAN KIKKER PÅ DE!!1

IKKE HØR PÅ HVA STALINISTMEDIA i Nosrk riks kommunisme påstår! Skikkelige disillbiler blir ikke i brann sånn uten videre!! Her erre vi som har blitt lurt av DEN NYE VERDENSORDEN med FNs ((klimapanel)) i spissen, mens norske politikire uten RYGGGRAD går fem på. For hele norges be-folkning er det temmelig klart at det var de jævla ungene i den grønn-facistiske organisasjonen NU som står bak. SAMMEN med Greta Thunberg, selvfølgelig. IKKE LA DERE LURE, tenk sjæl da forhelvette...

Med vennlig hilsen,
Kay-roger. 44 år, selvstendig næringsdrivende med utdanning fra LIVETS KNALLHARDE SKOLE

REGISTRERER:

...at nytt tiar, nytt regime i Fitteblekka
...at redaktør er visst 17?
...at se lederbildet
...at hvite jenter som pusher 18
...at de helvettes **gen z-jævlene** ikke blir kvitt oss med det første
...at kjønnsbalansen i redaksjonen snart er like dårlig som talerstolens
...at nå har kvinnsfolka tatt over rektoratet også
...at Styret gir opp Tinder og inviterer alt ledig **kjøtt** til Storsalen
...at **memekidsa** vil få seg noe
...at det ligges mer på Samfundet enn statestikken viser
...at du finner dem på styret-singel.no
...at sjekk dem opp, fortell at du vet hvem som styrer Husets politiske profil
...at funker garra!
...at taco.samfundet.no funker også alltid
...at rulleskøytemenn med LØKen ute swipes derimot til venstre
...at apropos **nakne menn**
...at looken til Pirum
...at gått fra å drikke øl til å **spy opp vodka** igjen
...at SK2020 egentlig er **ølmage**
...at du vet KU har gjort sitt ytterste med bookinga når de sammenligner det med **bernaise og baconsnacks**
...at det telles ned til **tredje** verdenskrig
...at igjen
...at kan de vente til etter MGP?
...at Samfundet søker nye **sjeler** som kan ofres på frivillighetens alter
...at visste du at Samfundets frivillige forstår **fire prosent** fler av Spitpostens internvitser?
...at vi gidder da **faen meg ikke** å forklare oss
...at vil du ha inn alt med **teskje** kan du lese Adressa pluss eller «Nidaros»
...at ta det som en fattig trøst at store deler av Fitteblekkas «**frivillige**» arbeidskraft heller ikke skjønner hva Spitposten driver med
...at høytidelige spørreundersøkelser viser at Spitposten er best på satire
...at vi tar selvkritikk og lover å senke nivået **betraktelig**
...at eksporteringen går til **hælvete**
...at **takk for oss**.

 **STUDENT
RABATT!**

**3T TRIM
TRENING
TRIVSEL**

3t.no #3ttrening

BLI MEDLEM NÅ!

TREN GRATIS

TIL 1. MARS

Tilbudet gjelder t.o.m. 3. februar 2020. Gjelder alle medlemskap med 12 betalende måneder, i tillegg til ungdomsmedlemskap. Prisgaranti i hele bindingstiden. Les mer og bli 3T-medlem på www.3t.no.